

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૧૦૦૦

સર્વ હક્ક કર્તાને સ્વાધીન

મૂલ્ય ઠાસુ' પૃષ્ઠ રૂ. ૦-૧૪-૦

„ પાકું પૃષ્ઠ રૂ. ૧ ૪-૦

મુદ્રક : કેશવ હ. શેઠ

મુદ્રણસ્થાન : ખડાયતા મુદ્રણકલા મંદિર,

ગાંધી રસ્તા, અમદાવાદ

ગુણીયલ ગુર્જર મુંદરીઓને
અર્પણ

આવૃત્તિ ૧ છી

પ્રત ૧૦૦૦

સર્વ હક્ક કંપાને સ્વાધીન

મૂલ્ય ઠાવ્યું પૂરું રૂ. ૦-૧૪-૦

„ પાકું પૂરું રૂ. ૧-૪-૦

મુદ્રક : કેશવ હ. શેઠ

મુદ્રણસ્થાન : ખડાયતા મુદ્રણશાળા મંદિર,
ગાંધી મસ્જીદ, અમદાવાદ

ગુણીયલ ગુર્જર મુંદરીઓને
અર્પણ

હીપિકા

મુરા જૂના નવા રાસનો એક જૂદો સંગ્રહ બહાર પાડવા ધણું બહેનો અને બધુઓ તરફથી ચાલુ સૂચના થતી રહી છે તેને માન આપીને આ નવાજ રાસોના સંગ્રહનો પ્રથમ ભાગ હું મારા ગુર્જર બહેનો અને બધુઓના હાથમાં મૂકું છું. આ સંગ્રહ તેમનીજ પ્રેરણાનું ફળ છે, એટલે એના પ્રકટન માટે હું તેમનોજ આભારી છું. આજ સુધીમાં બહાર પડેલાં મારાં જૂદાં જૂદાં કાવ્યપુસ્તકોમાં ધણા રાસ વેરાયલા પડેલા છે, તે સર્વની સાથે બીજા નવા રાસનો ઉમેરો કરીને આ પછી વળી બીજો ભાગ પ્રગટ કરવાનો વિચાર છે.

આ રાસયુગમાં ગુર્જર કાવ્યસાહિત્યમાં ધણા કવિઓએ મોટે ભાગે રાસની લઢાણી કરાવી છે. ગુર્જર સુંદરીઓના હસ્તમાં એવી ઘણીયે રાસની ફલજાઓ અર્પણ થઈ છે, તેમાં આ 'રાસયત્રિકા'ની એક નાની ફલજાય હું એ મૂકવા લાગ્યશાળી થયો છું. એમાંનાં ફૂલોનાં રંગ ને ફારમ આકર્ષક નહીં હોય, પણ જે હૃદયના લાયથી અને સાચા ઉમળકાથી એને મારી બહેનોના હસ્તમાં હું મૂકું છું, ને લાય પ્રતિજ્ઞા જોવાની હું તેમને વિનંતિ કરું છું.

આજરા નિશાળ છે, તેમા નક્કા અને તારિંગણોના દૃશ્ય
 તેમજ અદૃશ્ય મૂમખા પણ અગણિત છે પ્રજ્ઞના વિશાળ નિશ્ચમા
 નાનાં મોટાં એવા સર્વ મૂમખાને રચાન છે, તો મારી પ્રિય ગુર્જર
 ઢેનીના સાહિત્યાકાશમા આ માગ નાના ગસમૂમખાને પણ એક
 નાનો ખુજો મળી શકશે, એી મારી શ્રદ્ધા છે. એમ હોવાથી હવે
 તો આ રમો ગાવા અને ઉપાડી લેનારે જહેનોને આમત્રણ આપીને
 આ નાની 'દીગિટા' એટલે દીનીને એકની વચ્ચે મૂકીને હું ખમી
 જાઉં છું ગુર્જર જહેનોનો રામવિવાસ અને તેમનું રાસસૌભાગ્ય
 અખ'ડ રહ્યાં! અસ્તુ !

માર્ચેટરોડ, મદ્રાસ

તા. ૧૫-૨-૧૯૨૯

આરેકેશર કુરામલ ખખરદાર

અનુક્રમણિકા

	૪૪
ગામ	૩
અમૃતપુરીની દેવીઓ	૫
વિશ્વદેવીનું ગાન	૭
નંદનવનનો મોરલો	૯
કિરણ	૧૧
દિવ્ય દેશનાં પંખીડા	૧૩
અમરવત	૧૫
હૃદયાડીનો મોરલો	૧૭
ખાળ કાગુડો	૧૯
ભાષાખીજ	૨૧
પંખીડુ	૨૩
રૂપેરી ચાંદની	૨૫
દિલનાં ઘન	૨૭
પ્રાણનાં કહેણાં	૨૯
હ્યા ને અંધ્યા	૩૧

ગોરસ	૩૨
મટુકીમાં કાગુડા	૩૪
લગ્નમણીની વેલી	૩૬
નયનું મોતી	૩૮
ઉગમતા દેશની પખીણી	૩૯
વજ્રમુક્તાં વેચાણ	૪૧
૨૬	૪૩
પનિદારી ચઢા	૪૫
બોલનાં બાણ	૪૭
શવારમાં જળ ભરવા	૪૯
દૂવાને કાંઠે	૫૦
વદાલમની વાંસળી	૫૨
હૃદયસુધા	૫૪
૩૪	૫૬
અબોલા	૫૮
ફસાણાં ઉતાંગ	૬૦
પ્રારબ્ધ	૬૨
ભાગ્યના પાર	૬૩
એકલી	૬૬

વિલોગણ	૬૮
હૈડાની આગ	૭૦
ગુલાબ ને ચંબેલી	૭૨
હૈયાનું રાજ	૭૩
પગલાં	૭૫
વહાલમજનો રામ	૭૭
ગરાસિયો ને ગરાસિયણ	૮૧
ગુર્જરી વીરાંગના	૮૨
મંખાનાં મોણાં	૮૪
દામ્પત્યનો વિજયદાસ	૮૬
આંસુનાં પૂર	૮૯
વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?	૯૧
ચાંદસિયા ! ફર તો જગા રે !	૯૩
નવચેતન	૯૫
ઉધા	૯૭
આવજો, જોગીડા !	૯૮
આજની વાત	૧૦૦

પુસ્તક મળવાનાં ઠેકાણાં

૧. કર્તા પાસેથી,
માઉટરૌડ, મદ્રાસ
 ૨. જહુગાય ડી. બી. ધડીઆ,
જન્મશાસ્ત્રી પી. ડી. જી, જેતવાડી મેઇનરૌડ, મુમ્બઈ
 ૩. બડાપતા મુદ્રણકલા મંદિર,
ચાગ રસ્તા, અમદાવાદ
 ૪. એન. એમ ત્રિપાડીની કંપની,
પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુમ્બઈ
 ૫. સી. જમનાદાસની કંપની,
પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુમ્બઈ
 ૬. જી. એન પડયાની કંપની,
પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુમ્બઈ
 ૭. જનરલ બુક ડીપો,
પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુમ્બઈ
- જલ્પાદિ ઇન્ડિયાદિ

रासयंत्रिका

भाग पहला

રાસ

(કુંજલડી હો ! સદેસો અમારો)

ચાંદની રાત ને કેસરીઆ તારસા,
રાસે રમવા આવલો છ રે !
સરખી સમાણી સૌ સહીયર સાહેલીઓ
સાથે તેડી લાવલો છ રે ! ૧

આણી મેર પેલી મેર ગંગા ને જમના,
વચ્ચે વંદાવન ચોક છે છ રે ;
ગોકુળ ને મથુરાં ને વ્રજ ને વૈકુંઠ,
આવ્યાં ચોદે લોક છે છ રે. ૨

પગલે પગલે ઝણકલો પીળળા,
ફૂલડાં ફૂટલો હાથમાં છ રે ;
રાસે રમતાં ને ધુમરી ધૂમતાં
તાળી પૂરલો સાથમાં છ રે ! ૩

નંદનવનથી મોંઘી છે ગુર્જરી
 ગરબા ગરબી રાસથી જ રે :
 ગુર્જરી કુંજ છે દેવોને દોલથી
 ગુર્જરી રાસના ઉદાસથી જ રે ! ૪

સારા સંસારના તાપથી તારવા
 સુરના કુવારા હિંદુઓ જ રે ;
 કંઠે કલોસતાં, હૈયાં હિંચોળતાં,
 રસની પરબ કંઈ માંડજો જ રે ! ૫

આંખે લખ્યા કંઈ અક્ષર ઉકેલતાં
 હાથમાં આન્યા તારલા જ રે :
 રસની રસીકી સૌ સજનીઓ આવજો,
 કંઠે જૂલાવજો એ હારલા જ રે ! ૬

ચાંદની રાત ને ફેસરીઆ તારલા ;
 રુમઝુમ રુમઝુમ ખેલજો જ રે :
 ઉરને આંગણે ધમકે ધમકતાં
 અદલ આનંદે રેલજો જ રે ! ૭

અમૃતપુરીની દેવીઓ

—

(ગરબે રમવાને ગોરી નિસર્થો રે લોલ)

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ,
માનવપુરીની અમ વાટ :

કાંઈ લાવિયાં રે લોલ ;

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.

અમીથી આજેલ અમ આખડી રે લોલ,

હાથમાં છે રાખી રક્ષા માટ :

ફડી રાખડી રે લોલ ;

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.

૧

માનવપુરીના ઝાંખા દીવડા રે લોલ,

ભમી તોય ખળે ત્યાં પતંગ,

રંઠ જીવડા રે લોલ ;

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ ;

અગમગે પ્રચંડ દીપ આંગણે રે લોલ,

તોય રહે અખંડ અમ પ્રસંગ,

ભંગ ના ગણે રે લોલ ;

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.

૨

તેજ ને અંધાર ફેરાં જોડ્યાં રે લોલ,
પાપપુણ્ય, સત્ અમૃતનો માલ :

હારે હોડ્યાં રે લોલ ;

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ :
નાવડાં હુણે એ મધ્યસાગરે રે લોલ,
હુમે સર્વ સાથ ત્યાં અકાલ ;

રુદ્ધ ક્યાં કરે રે લોલ ?

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.

૩

અમૃતપુરીના ઊંચા માંડવા રે લોલ,
માનવપુરીની નીચી વાટ :

પંથ પાડવા રે લોલ,

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.
આવો, અમ દેશ કંઈ દેખાડશું રે લોલ,
હૈયે હૈયે માંડી પ્રેમપાટ,

અમી પીવાડશું રે લોલ ।

અમૃતપુરીથી અમે આવિયાં રે લોલ.

૪

વિશ્વદેવીનું ગાન

—૪—

(ઝીણા ઝરમર વરસે મેઢ, બીજે મારી સુદડણી)

કોટિ કોટિ મારા ન્યોતિ ઝમકાર,
હો ! બીજે મારી આંખડણી !
તોય હૈયે મારે બિડેરા અંધાર :
હો ! બીજે મારી આંખડણી !—(ધ્રુવ)

નેગી છુપાયો મારો નેગ શુકામાં,
વાટ હું જુગ જુગ નેતી રે,
ઝીણા ઝીણા કે એના આવે અશુકલા,
નેતી નેતી ને રહું રોતી :
હો ! બીજે મારી આંખડણી ! ૧

એક ઉધાડું મારી આંખ તપેલી,
બીજી ઉધાડું અમી ઝરતી રે ;
ઉધાડું ઢાંકું એવી અતરની દેવડી ;
નેવે નેવે એ રહે નીતરતી :
હો ! બીજે મારી આંખડણી ! ૨

આવે આવે ને સમે જુગજુગનાં સોજીલાં,
પલકે દીડાં—અણદીડાં રે ;
નેગી છુપાયો મારી પાંપણની ધારમાં,
સરતાં આંસુ ત્યાં મારાં મીઠાં :
હો ! બીજે મારી આંખડણી ! ૩

હીરાચુથી છે મારી ઘેરી રસચુંદડી,
 ધનુચુથી છે મારી માળા રે;
 ખુચે શણગાર નેને હૈયે સુનકાર હો :
 રહેતા શેં નેગી એ નિરાળા ?
 હો ! બીંને મારી આંખડલી !

૪

આધા આધા છે તોય પંથ છે પાસે ;
 બદીડ તોય વાયુ જેવા રે ;
 અળગી રાખીને સદા અળગા રહે હસતા,
 એ રે નેગી શેં મારા એવા ?
 હો ! બીંને મારી આંખડલી !

૫

આવો, આવો રે નેગી ! હૈયાં ખોલાવો ;
 તપી તપીને નેણાં તૂટ્યાં રે ;
 સંધ્યાના જેવાં સૌમ્ય તેજે રેલાવો !
 રહીએ અખંડ અલુક્ષ્ટયાં !
 હો ! બીંને મારી આંખડલી !

૬

નંદનવનનો મોરલો

(લોચન મનનો રે કે અંધડો લોચન મનનો)

નંદનવનનો રે કે મોરલો નંદનવનનો :
મોહનગનનો રે કે મોરલો નંદનવનનો.—(ધ્રુવ)

પુષ્પે પુષ્પે પાંદડે નાચે જોવી વસંત,
નાચે નટવર મોરલો એવો નંદનવનમાં અનંત :
મોરલો નંદનવનનો. ૧

નીશે એનો કંઠ છે સ્વર્ગલીલાની ભોમ ;
જગત બધું અમકારતા એની આંખોના સૂર્ય ને સોમ :
મોરલો નંદનવનનો. ૨

થનગન એના નાચતું છે સૌંદર્ય અમાપ ;
વિશ્વ અનંત સમાવતો એનો ઉધડે પિચ્છકલાપ ;
મોરલો નંદનવનનો. ૩

પિચ્છે પિચ્છે તારકો પ્રગટે વિશ્વવિવેક ;
અણુગણ અકલિત સૃષ્ટિની મહી અમકે આંખ અનેક :
મોરલો નંદનવનનો. ૪

અનગન નાચે મોરલો, ઉર આનંદ અપાર ;
 પશુ નિજ પદ નિરજે ત્યાં વહેતી આંખે તો આંસુની ધાર !
 મોરલો નંદનવનનો. ૫

ટહુક ટહુક, પ્રિય મોરલા ! એજ પરમ આનંદ :
 નીચું નિરખી શાવું શે ? સદા ઊર્ધ્વનયન સુખકંદ :
 મોરલો નંદનવનનો. ૬

નાચી લે, પ્રિય મોરલા ! તુજ મોહનજન પાસ :
 પ્રિયજન દીધું સૌ લહુ : એક સ્નેહેજ અદક્ ઉદ્દાસ !
 મોરલો નંદનવનનો ! ૭

કિરણ

(આપવ, નંદનો હરે તે નમેશ થયો ને—ફરફર સાથે)

એક કિરણ છે ઉતર્યું આકાશથી રે લોલ,
એનાં દેવદીપાં વિશ્વભોંધાં તેજ ને :
વહાણાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ ગ્રીવાયું એ તારવાના ઝુંડમાં રે લોલ,
ત્યાંથી સર્વું એ જોતજોનાં સહેજ ને :
વહાણાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ ગ્રીથું ત્યાં સૂર્યે ને સુધાકરે રે લોલ,
ત્યાંથી સર્વું તે પડ્યું મેઘશીર ને :
વહાણાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ શુભવાયું વીજળીના વામ્રમાં રે લોલ,
ત્યાંથી સર્વું તે ચીરી એનાં ચીર ને :
વહાણાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ ઉતર્યું ત્યાં ધરણીને અંતરે રે લોલ,
ત્યાંથી સર્વું તે પ્રકૃતિને ગ્રાણ્ય ને :
વહાણાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

બુઝો ગજ ! ગજન પ્રલય છે અમારી પાંખમાં :
 અમે ઉડીએ નીર નીર,
 પાછાએ પ્રેમજ્વાળાં નીર :
 ગજ ! અમે કે પખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૫

બુઝો ગજ ! દષ્ટિ અમ મદા દિગંતપારમાં :
 નવલ સ્વપ્ન, ગાન, આશ,
 ફરીએ જગન ગ્લપકાશ :
 ગજ ! અમે કે પખીડાં દિગ્દેશનાં. ૬

કિરણ ઝીલ્યું તે વૃક્ષે અને પ્રાણીએ રે લોલ,
 ત્યાંયા સરતું તે આત્મ પ્રભુઆણુ ને :
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ ઉતર્યું તે અતે માનવદેહમાં રે લોલ,
 એને મહિરે છે ચાપ્પે એનો ધાટ ને :
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણ ખીલે ને ત્યાં એ સપ્તરંગમાં રે લોલ,
 ખીલે એના પ્રકાશ ત્યાં વિરાટ ને :
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

દિવ્ય દેશનાં પંખીડાં

—૨—

(અહો રાજ ! અમે રે પંખીડાં જરમ દેશનાં)

ભુએ! રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં :
 માથે દિવ્યતાના હોમ ;
 મુખે અમરવાણી ભોગ :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૧

ભુએ! રાજ ! અમારા નિવાસ આજકુળમાં :
 ઉડીએ અંદકિરણાણી,
 પડીએ ધડીક તારકમળી :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૨

ભુએ! રાજ ! રંગ રંગ લખ્યાં અમ પિચ્છમાં :
 કંઈકે ઇન્દ્રધનુ સી વેશ,
 ભાવકુસુમ મહીં મુથેશ :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૩

ભુએ! રાજ ! લાવીએ સદેશ કંઈ જંગના :
 કંઈકે ભૂતભાવિ સોણાં,
 નગત દેવચાંખ જોણાં :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૪

કિરણુ ઝીલું તે જણે અને ગ્રાણીએ રે લોલ,
 ત્યાંયા સરતું તે આશ્યું પ્રભુઆણુ ને :
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણુ ઉતરું તે અતે માનવદેહમાં રે લોલ,
 એને મદિરે છે યાપ્યો એનો ધાટ ને :
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

કિરણુ ખીલે ને ત્યાં એ સપ્તરંગમાં રે લોલ,
 ખીલે એના પ્રકાશ ત્યાં વિરાટ ને !
 વહાલાં ! આવો, એ આત્મમાં સમાવીએ રે લોલ !

દિવ્ય દેશનાં પંખીડાં

(અહો રાજ ! અમે રે પંખીડાં ગરમ દેશનાં)

ભુએ રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં :
 માથે દિવ્યતાના છાગ ;
 મુખે અમરવાણી ભોગ :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૧

ભુએ રાજ ! અમારા નિવાસ આલકુન્જમાં :
 ઉડીએ ચંદ્રકિરણુડાણી,
 પડીએ ધડીક તારકમણી :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૨

ભુએ રાજ ! રંગ રંગ લય્યાં અમ પિચ્છમાં :
 કંઈક ધન્દ્રધનુ શી વેલ,
 લાવકુસુમ મહીં મુથેલ :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૩

ભુએ રાજ ! લાવીએ સદૈશ કંઈ જોગના :
 કંઈક ભૂતભાવિ સોણાં,
 જગત દેવચાંચ બોણાં :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૪

ભુઓ રાજ ! સૃજન પ્રલય છે અમારી પાંખમાં :
 અમે ઉડીએ નીર તીર,
 પાછાએ ગ્રેરણાનાં નીર :
 રાજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૫

ભુઓ રાજ ! દષ્ટિ અમ સદા દિગંતપારમાં :
 નવલ સ્વપ્ન, ગાન, આશ,
 કરીએ જગત રસપ્રકાશ :
 ગજ ! અમે રે પંખીડાં દિવ્ય દેશનાં. ૬

અમરવસંત

(મારી મટુકીમા હો મહારાજ ' મહીડા ઇલ- રે)

આની આવી આ અમરવસંત વિશ્વસદનમાં રે,
એનાં ઉતરે છે હાર્ય અનંત વનમાં જનમાં રે ;
આજે આવી છે નવરમરેણ, જગને ભરતી રે,
તેમાં કરતી સો કુદગત ખેલ, તરતી સરતી રે :

(માખી) ચર્ગકુવાગ ફટતા, સીચે જગના જાગ ;
પગપગ અમીકણુ છૂટતા પૂરે ફૂલફૂલમાં નવફાગ ;
—વનમાં જનમાં રે :

આવી આવી આ અમગ્વમંત વિશ્વમનમાં રે. ૧

હાચે હાચે હો નખખાખ ઝીનની લ્યોનિ રે,
નીચે નીચે ઝો જનઆંખ, ચિત્રે મોતી રે ;
આજે અમધગ્ના છે રામ, કુદગત એકે રે,
એના ભગ્ય સ્વહાંડવિવાસ છાય ત્રિયોકે રે :

ઉતર્યા ફરી આકાશ આ, ઉત્તર્યા નવપ્રભાત,
ઉરઉરના આવાગમાં ચાલે નવનવ નૂની વાત ;

—વનમાં જનમાં રે :

આવી આવી આ અમગ્વમંત વિશ્વમનમાં રે. ૨

આને મૂર્તે બન્યાં છે સર્વ સ્વર્ગનાં સ્વપ્નાં રે,
 પૃથ્વી પક્ષે છે પાંદડે ખર્ચ તેજે તપનાં રે ;
 આને વિશ્વરીણના તાર વિશ્વ ફરી તાણે રે,
 એના તારે તારે રણકાર અજગ ઠા આણે રે :
 મુંદરતાનાં, રોહનાં અંજન જગ અંજલિ ;
 કિરણે કિરણે દેહનાં ઝગડે ચિરયૌવનની કાંચ ;
 —વનમાં જનમાં રે :

આવી આવી આ અમરવસંત વિશ્વમુદનમાં રે. ૩

આવો આવો, એ રસના સંત ! દસતા આવો રે,
 જગ મૂલની આ અમરવસંત ઉર પધરાવો રે !
 વિશ્વ ઊમે રહી ગમધાટ બંસી બાળવે રે,
 એના ઉડતા આનંદ વિરાટ ઝીણજો બાવે રે !
 ક્યાં નંદનવન નાથનાં, ક્યાં જનજીવન શૂન્ય !
 નિત્યવસંતના સાથમાં ખીણજો પુષ્પ સમાં તમ પુષ્પ !
 —વનમાં જનમાં રે :

આવી આવી આ અમરવસંત વિશ્વમુદનમાં રે. ૪

ફૂલવાડીનો મોરલો

—*—

(કે આમમાં હીન્દી સ્થુકે નીજણી રે)

કે કુંજમાં મધમધ મહેકે ફૂલડાં રે,
કે આવી મોધી દેવવસંત :
કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરલો રે.

કે પાંદડે પાંદડે પથકે હીરલા રે,
કે ઉછળે ઉર ઉર ભાવ અનંત :
કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરલો રે.

કે આભને માથે રંગભર હોમલાં રે,
કે એવાં ધરણીથીર ગુલમહોર :
કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરલો રે.

કે ઉપડે ચંદરવા દિશદિશ તળા રે,
કે ઉપડે દેડાં આઠે પટોર :
કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરલો રે.

કે મોગરા ગગને ખીટ્યા તેજના રે,
 કે સુંદડી જગની રતનજડાવ :
 કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરસો રે.

કે સૂરજ છાંટે નવરસ છાંટણાં રે,
 કે એવા અંતર અમીછાંટકાવ :
 કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરસો રે.

કે શીર પર ડાલે કલગી વિભૂતિની રે,
 કે અદ્ભુત જોસે પ્રાણકલાપ :
 કે નાચે ફૂલવાડીનો મોરસો રે.

કે યનગન યનગન લોસે આંગણાં રે,
 કે ટહુકે ગરબે આતમ આપ :
 કે નાચે ઉરવાડીનો મોરસો રે.

બાળ કાનુડો

—

(ચાલી ચાલી ગોકુળની મજનાર કે મહીડાં વેચવા રે લોલ)

- કાનુડા ! કહે મુજને, તું કદી હતો કે મારા જેવો નાનુડો રે લોલ,
મારા જેવો નાનુડો તે થયો ક્યાંથી કે આવો મોટો કાનુડો રે લોલ ? ૧
- કાનુડા ! કહે, કેવું તુજને ગમતું કે ગોકુળ ગામમાં રે લોલ ?
ગમ્યું ત્યાં શું તારસિયાથી વધતું કે ગોપીઓના ધામમાં રે લોલ ? ૨
- કાનુડા ! તેં પૂછ્યું કદી તુજ બાને કે ક્યાં છે મારી દેવીઓ રે લોલ ?
રોષ રોષ પૂછું હું તો બાને કે દી'ગદી શી એવી ઓ રે લોલ ? ૩
- કાનુડા ! તું રમતો તારા-લખોટા કે ચંદા ફેરી ફેરીએ રે લોલ ?
માડી શે' ન મુજને દેની એ તારા કે રમવા શેરીએ રે લોલ ? ૪
- કાનુડા ! શું રેતો ધડી ધડી સે'જે કે મહીડાં ચાખવા રે લોલ ?
બા શું હૈયે ચાંપી દેતી બાવા કે જાનો રાખવા રે લોલ ? ૫
- કાનુડા ! એ કુળાં કુળાં દૈયાં કે કહીં તે દોડ્યાં રે લોલ ?
બા શું તારી ધડીએ ધડીએ ચેતી કે ચુંગન મીડ્યાં રે લોલ ? ૬
- કાનુડા ! શું જશોદામાતા તારી કે ગાની રાને હાલડાં રે લોલ ?
ઉં-ઉં કરી સુણવા એ અમે રોષએ કે માતનાં જાણ્યાં રે લોલ. ૭
- કાનુડા ! શું બાપુજી રોજ તારે મારે કે સુખડી લાવતા રે લોલ ?
લેવા જઈ સમે ત્યાં મને ઉંચકી કે ખભે ચઢાવતા રે લોલ. ૮

- કાનુડા ! કહે, સંતાકુકડી રમવા કે હતી તને બેનુડી રે લોલ ?
હતી તને ઝમઝમ ઝંઝર ઝમતી કે ઘોળા ઘેનુડી રે લોલ ? ૯
- કાનુડા ! શું માખણ ચોરી ખાતો કે અમૃત માતનાં રે લોલ ?
બા શું તને ચોંટી ખણતી ગાલે કે માનતી એ વાત ના રે લોલ ? ૧૦
- કાનુડા ! તેં માટીનાં ઘર આવાં કે કીધાં પાછાં ભાંજવા રે લોલ ?
કીધા કદી પત્તાના બડ મહેલ કે ધડી સૌને આંજવા રે લોલ ? ૧૧
- કાનુડા ! તું પાછો મારી સાથે કે રમવા આવશે રે લોલ ?
નાની મારી રંગીન ગાયનાં દૂધ કે દોહી પીવા ભાવશે રે લોલ ? ૧૨
- કાનુડા ! જો કાગળ હોડી મારી કે તરવા મૂકશું રે લોલ ?
જોજો, નહીં પાણીમાં ડૂબી જાય કે રખે જરી ચૂકશું રે લોલ ? ૧૩
- કાનુડા ! ત્યાં બેઠા કાલી કાલી વાત કે કરશું બેસતાં રે લોલ ;
આવશે મેતા પોપટ મોર કે બોલ ઉઠેલતાં રે લોલ. ૧૪
- કાનુડા ! જો જશોદાયા તારી સુણશે કે અમને લોલતાં રે લોલ,
કહેશે, તારા જેવું હજીયે સૌ બાળ કે કાલું કાલું બોલતાં રે લોલ । ૧૫
- કાનુડા ! કહે મુજને, તું ફરી બનશે કે મારા જેવો નાનુડો રે લોલ ?
મારા જેવો નાનુડો છે તેને કરશે કે તારા જેવો કાનુડો રે લોલ ? ૧૬

લાઈબ્રેરી

—

(પહેલા આવજો હો લાઈ)

ખીજના ચાંદલિયા શો ઝગમગતો જરી આવજો, હો વીર !
 ઉર ઉછળાવજો, હો વીર !
 મારી અધારી રાતડહીને વિલસાવજો, હો વીર !
 મહીયર લાવજો, હો વીર !—

લાંબા પટ આકાશના, લાંબા મહીયર પથ ;
 ધગધગતો દિન દોલલો, નહીં રજનીનો અંત :
 ખાંડા ચાંદલિયા શો ધમધમતો જરી આવજો, હો વીર !
 ઉર ઉછળાવજો, હો વીર !
 મારી ચણચણતી રાતડહીને ચમકાવજો, હો વીર !
 મહીયર લાવજો હો વીર ! ૧

નહીં સાગર પર શઢ ઉડે, નહીં વાટે કેા વેલ ;
 વરસ વરસના વાયદા, આંખડહીના ખેલ :
 હસતા ચાંદલિયા શો રુમઝુમતો જરી આવજો, હો વીર !
 ઉર ઉછળાવજો, હો વીર !
 મારી વનધેરી રાતડહીને મલકાવજો, હો વીર !
 મહીયર લાવજો, હો વીર ! ૨

મુખદુખ ફેરી ગોઠડી, મીઠી મહીયર યાદ ;
 સાઠ ઘડીનાં સોણલાં, બૂલવે વર્ષાવિપાદ :
 ઉજળા આંસુલિયા શો ઝળહળતો ફરી આવજો, હો વીર !
 ઉર ઉજળાવજો, હો વીર !
 મારી અંધારી રાતડીને અદસ હુલાવજો, હો વીર !
 મહીયર લાવજો, હો વીર ! ૩

✓ પંખીકું

—

ફવામાંનાં પાણી આવે હવાડાની માંય,
મારાં હૃદયોનાં હેત એવાં આંખે છલકાય :
સખી ! પંખીકું કેા ખેલે મારે ખારણે રે લોલ. ૧

જાગી નીચી વાદળા ને વીજળીના ખેલ,
એવી ઝણકે છે આરા મારા મનડાને મહેલ :
સખી ! પંખીકું કેા પચકે મારે ખારણે રે લોલ. ૨

અંધારીઆ આંગણમાં ચાંદનીના ચોક,
એવાં ફૂલડાં વેરાય મારા આતમાને ગોખ :
સખી ! પંખીકું કેા ખૂંકે મારે ખારણે રે લોલ. ૩

નીલે નીલે આબે રેલે કાળા ધોળા મેઘ,
માઠી નીંદરે રેસાય એવા સોણકાંના વેગ :
સખી ! પંખીકું કેા ખેલે મારે ખારણે રે લોલ. ૪

લીલા વનના હીચકા ને લટકાળા મોર,
મારે મંદિરે કેા મહાલે એવા ચિતડાંના ચોર :
સખી ! પંખીકું કેા હીચે મારે ખારણે રે લોલ. ૫

પીધતી વસંત ફારે કુંજે કુંજે ફૂલ,
 મારી કીકીના પલ્લકારમાં તો દુનિયા છે ફૂલ :
 સખી ! પંખીકું કા થંભે મારે બારણે રે લોલ. ૬

થંભેલીના તારણા ને મોઝરાનો ચંદ,
 મારે નેહે ખીલે સાથે એવાં તેજ ને સુગંધ :
 સખી ! પંખીકું કા ઝીલે મારે બારણે રે લોલ. ૭

આંખે આંખે કાકિલા ને વડલે વડલે વાત,
 મારાં નેણુમાંનું નામ બોલે દિવસ ને રાત :
 સખી ! પંખીકું કા ટેકે મારે બારણે રે લોલ. ૮

હિમાલયના હંસલા ને માનસરનાં તીર,
 આંખે ઉડી જઈ એવી મારા આત્માની અધીર !
 સખી ! પંખીકું કા પેસે મારે બારણે રે લોલ. ૯

રૂપેરી ચાંદની

(કયા માણુ રે મે કયા માણુ ?)

ચલકી રહી રે હો ! ચલકી રહી,
આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી !—(ધ્રુવ)

ફરતી આકાશે દેવસુદરી કેા ગોરી,
તેની આ પદરજ ઝલકી રહી :
આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૧

દુનિયામાં દેવ કેરા આનદ ઉતારવા,
રસની આ છોળ જાણે છલકી રહી :
આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૨

રૂપેરી ફૂલપાન સાગર પર વેરતી,
ધેણી આ પ્રેમસી કેા પલકી રહી :
આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૩

અંધરાતી આંખોને એ અમૃતથી આંજવા,
લજ્જાળુ લલના શું લલકી રહી ?
આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૪

હિમ જેવા શ્વેત નિજ હંસો ઊડાડતી,
 મધુરાં હાસે કા આ મલકી રહી :
 આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૫

કાના આવાસમાં, કાના ઉરશાસમાં,
 સોહમની લહેર આ સળકી રહી ?
 આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૬

અગળ બહારમાં કિરણનૃત્ય દેખી,
 આત્માની ઢેલ કાની ઢળકી રહી ?
 આ રૂપેરી ચાંદની ચલકી રહી. ૭

દિલનાં દાન

(રઘુપતિ રામ શ્લેષમાં રહેલો રે)

દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે ;
દિલ સમજે તેનાં ચિર યદ્યએ :
દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. (ધ્રુવ)

મહાસાગર આ ભરે ભરતી રે,
એને અંતર ધારણુ ધરતી રે,
એવી ધરતી યે અંતર સરતી :
દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. ૧

નહીં ચંદ્રથી કમળ વિકાસે રે,
નહીં કુમુદની સૂર્યે ઉત્કાસે રે ;
જેવા રાગ તેવા સૂર શ્વાસે :
દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. ૨

ભાંડે અંતર છે એક કૂપી રે,
વહે ત્યાં અમીધાર ડા છૂપી રે ;
નહીં નીકળે એ ડાનીએ ખુપી :
દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે

ભલે ઘેર અંધારાં વ્યાપે રે,
 ભલે ધન ગગડે, વીજ દાપે રે :
 એ તો માવડાં મહાનાં શું આપે ?
 દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. ૪

અમિ પરચરે ને વીજ ધનમાં રે,
 એવી પ્રીત પ્રકારે કો તનમાં રે,
 રાખો મનમાંની ત્યાં લગી મનમાં :
 દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. ૫

મીઠાં મિલન છે કુસુમ અનિલનાં રે,
 જાણે જાણુણદાર કો દિલનાં રે :
 દરશે અદલ શું દિલ તે બખિલનાં ?
 દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ દહએ રે. ૬

પ્રાણુનાં લહેણાં

(અમરવાદીમાં ડકો વાગે છે)

કોઈ લટકે ને મટકે આવે છે,
મારા પ્રાણુનાં લહેણાં લાવે છે :
કોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૧

માઈ આખું તો એણે છે રાખ્યું,
મારા ભાખનું જોણું છે ઝાંખ્યું :
કોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૨

મારા આત્મા વિશ્વાયો ને તરસ્યો,
માઈ તન શોખું ને ધન વરસ્યો :
કોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૩

મારા લીધાં છે હીરા ને મોતી,
ભરી તેમાં છે અણુમૂલ કો જ્યોતિ :
કોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૪

મારાં બાગ્યાનાં કુંકુમ છે લીધાં,
તેનાં અજબ ઉદય ને અસ્ત કીધાં
ઢાંધ લટકે ને મટકે આવે છે. ૫

મારા ચૂંટ્યા સોદાગ ચંદ્રે મ્હોડ્યા,
મારા પ્રારબ્ધના લેખ તારસે ન્હોડ્યા :
ઢોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૬

મારાં ઉડાવ્યા મોલુલાં વાદળિયે,
ફેંકી જીવનની રેખ કાગને તળિયે :
ઢોઈ લટકે ને મટકે આવે છે. ૭

તોપ ઝરે છે અમી એની આંખોમાં.
લપ્યાં સૂઝનના સાજ એની પાંખોમાં :
ઢાંધ લટકે ને મટકે આવે છે. ૮

જુઓ, જુઓ, ઢોઈ નેગી આવે છે,
જન્મોજન્મનાં લહેજાં ધાવે છે :
ઢાંધ લટકે ને મટકે આવે છે. ૯

ઉપા ને સંધ્યા

—

સખી ! ગ્રામીમાં આભતે દાર, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! પશ્ચિમના પડદાની પાર, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે ;
સખી ! કમળને પાંદડે દૂર, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! કુમુદને ઉર નવનર, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે. ૧

સખી ! જડે નયનને ગોખ, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! ઝળતે હૃદયને ચોક, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે ;
સખી ! ગુમેશા ખીલે કપોલ, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! પાનીને પદ્મે અમોલ, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે. ૨

સખી ! અધરકટોરીને પાળ, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! કુંળા અંશુલિઓને ડાળ, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે ;
સખી ! ડાંખળી શા ઝૂલતે હાથ, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! પગલીમાં કુંકુમની સાથ, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે. ૩

સખી ! અંગઅંગમાં કંઈ એર, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! મ્હોરમાં કંઈ નવરસ મ્હોર, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે ;
સખી ! ઉઘડેલ અંતરને દાર, ઉપાના ઝોળા પડે,
સખી ! આત્માના પડદાની પાર, કે સંધ્યાનાં સોણાં જડે. ૪

ગોરસ

(શામળા ગિરધારી)

મારી ગોરસીનાં ગોરસ આ લેશો કે રંગભર રસિયાજી ?
મારાં ગોરમનાં મૂલ નહીં થાય, રંગભર રસિયાજી ;
એનાં અણુમૂળાં મૂમ ક્યાંથી દેશો કે રંગભર રસિયાજી ?
એ તો વેચાયાં નહીં વેચાય, રંગભર રસિયાજી. ૧

રેડે સૂરજ કિરણની ધારા, કે રંગભર રસિયાજી,
છીંતે ધરા, મહેલ ને સોમ, રંગભર રસિયાજી ;
એના અંતરપ્રકાશ કંઈ ન્યારા, કે રંગભર રસિયાજી,
નહીં પામે એ મધવનાં બોમ, રંગભર રસિયાજી. ૨

ઉષા સંધ્યાનાં હર નખ ખોલે, કે રંગભર રસિયાજી,
સોના રૂપાની રેલમછેલ, રંગભર રસિયાજી ;
એનાં હૃદાં ચડે રસઝોલે, કે રંગભર રસિયાજી,
એલી સદ્ગીતના અલ્પ અર્થ, રંગભર રસિયાજી. ૩

વ્યેમે આશાના મેઢુલા ખડકે, રે રંગભર રસિયાણ,
 ધનુ સાત સાત રંગે ત્યાં સોલ્ય, રંગભર રસિયાણ ;
 એનાં રત્નોને ભૂમિ કયમ અડકે, રે રંગભર રસિયાણ ?
 એના જન્મ્યા ઝવેરી નહીં કાપ, રંગભર રસિયાણ. '૮

મારી ગોરસીના ગોરસ આ ચાખો, રે રંગભર રસિયાણ,
 એ તો વેચાયાં નહીં વેચાય, રંગભર રસિયાણ :
 પ્રાણે પીવા એ ફૂલ્યા દેવ લાખો, રે રંગભર રસિયાણ,
 એ તો અંતરથી જ વ્યાપ્યા અપાય, રંગભર રસિયાણ ! ૫

મટુકીમાં કાનુડો

(ને કોઈ અભિપ્રાય માનને આવડયે રે લોલ)

મારી મટુકીમાં બોલે મારો કાનુડો રે લોલ,
મારો કાનુડો છુપાયો મહી છાનુડો રે લોલ. ૧

મારી મટુકીમાં નંદનવનના મહેલ છે રે લોલ,
એમાં ગોકુળીયાંથી મોટી રેલછેલ છે રે લોલ. ૨

સખી ! લાગે શાને અજ્ઞ તું એવડું રે લોલ ?
મારી મટુકીનું જાદુ તેવતેવડું રે લોલ ! ૩

જેની, ચાંદલો છે ઠેવો મોટો આલમાં રે લોલ,
તે તો સહેલમાં સમાતો વેંતલ છાળમાં રે લોલ. ૪

મારી મટુકી છે એવી આલ જેવડી રે લોલ,
મારો કાનુડો તે માગે મોટી ઠેવડી રે લોલ ? ૫

મારી મટુકીનાં મહીડાંએ લોભાવિયો રે લોલ,
એની બંસરી બળવતો થોભાવિયો રે લોલ. ૬

મારી મટુકીમાં નાખ્યો એણે હાથને રે લોલ,
મહીડાં દેખીને બૂધ્યો પોતાની જાતને રે લોલ. ૭

અસા, એવો ક્યાંથી આવ્યો નિર્લજ્જ ચોરટો રે લોલ ?
જા રે, અમો નહીં ગણીએ ગુર્જર-સોરહો રે લોલ ! ૮

સખી, મટુકીમાં એવું તે શું દીકડું રે લોલ,
એને લાગ્યું ગોકુલ-મથુરાંથી મીઠું રે લોલ ? ૯

જા રે, કાનુડા, શું હજી રહ્યો બાલુડો રે લોલ ?
 શાને વિનવે તું એવો બની કાલુડો રે લોલ ? ૧૦

મારી મટુકી છે નાની, જોની લાગશે રે લોલ ;
 મારાં મહીડાં ઢાળાશે, તુંને વાગશે રે લોલ. ૧૧

સખી, માને નહીં એ તો મારી વાતમાં રે લોલ,
 એને છોડી હું તો ચાલું સહીયર સાથમાં રે લોલ. ૧૨

માથે મટુકી તો ભારી ભારી લાગતી રે લોલ,
 ધીરે ધીરે મારી ઊંટણુ ભારે લાગતી રે લોલ. ૧૩

મેં તો મટુકી ઉતારી નીચે વાટમાં રે લોલ,
 માંહી જોયું તો કાનુડો બેઠો ઠાડમાં રે લોલ. ૧૪

એની બસરીના બોલ ત્યાંથી ફૂટવા રે લોલ,
 મારી આંખડીના તારા હસી તૂટતા રે લોલ. ૧૫

સખી, મટુકીમાં બોલે એવો કાનુડો રે લોલ,
 ક્યારે કાનુડો છુપાયો મહીં છાનુડો રે લોલ ? ૧૬

જોની, વિશ્વ આ વિશાળ તો કેવું દિસે રે લોલ,
 તોયે સમાવું એ આંખની કીકી વિષે રે લોલ. ૧૭

મારી મટુકી છે નાની તોયે કેવડી રે લોલ ?
 અલલ કાનુડો મહીં માય તેવતેવડી રે લોલ ! ૧૮

લલમણીની વેલી

(વઢાલા લાગે છે વિશ્વઆધાર રે, સગપણ તમ સાથે)

હું તો નમણી લલમણીની વેલી રે, હાથ ઢાંધ અડશે માં !
મારું હૈકું આ પળમાં જીડાય : હાથ ઢાંધ અડશે માં !
કુંળી કુંળી આ પાંખડી છે મારી રે, હાથ કોઈ અડશે માં !
જરી અડતામાં ઝૂમી એ જાય : હાથ ઢાંધ અડશે માં ! ૧

હું તો આકાશી વીજળીની વેલી રે, હાથ ઢાંધ અડશે માં !
રહું સંતાઇ વાદળીને વાસ : હાથ ઢાંધ અડશે માં !
મારી આંખડી ખીડામ નહીં ખીડી રે, હાથ ઢાંધ અડશે માં !
સહેજે જોતામાં અંધકું ચોપાસ : હાથ ઢાંધ અડશે માં ! ૨

હું તો અક્ષયેલી પ્રાચીની વેલી રે, હાથ ઢાંધ અડશે માં !
ઉપા લજગતી જોતી દિગંત : હાથ ઢાંધ અડશે માં !
લાલ ગુલો હું વેરતી આ વ્યોમે રે, હાથ ઢાંધ અડશે માં !
કિરણ અડતામાં વૂટે ઉરતંત : હાથ ઢાંધ અડશે માં ! ૩

હું તો ઉગતી ચંમેલીની વેલી રે, હાથ કોઇ અડશે માં !
 મારાં પુષ્પો છે પુષ્પો શાં મ્વેત ; હાથ કોઇ અડશે માં !
 પાંખાં છુદ્ધાં જગતને હાથે રે, હાથ કોઇ અડશે માં !
 પુષ્પો નંદારો અડતાં સમેત : હાથ કોઇ અડશે માં ! ૪

હું તો અદ્ભુત આનંદની વેલી રે, હાથ કોઇ અડશે માં !
 મારી પાંખડીઓ પળમાં વિલાય : હાથ કોઇ અડશે માં !
 હું તો સારા સંસારની સદ્મી રે, હાથ કોઇ અડશે માં !
 મારે હૈયે તો સ્વર્ગો લેહેરાય : હાથ કોઇ અડશે માં ! ૫

નથનું મોતી

(ગરબી—રાગ દેશ—તાલ ધુમાળી)

મને આપ ઓ રાધા રે તારી નથનું મોતી !
 નથનું મોતી રે તારા સતનું મોતી :
 મને આપ ઓ રાધા રે૦—(ધ્રુવ)

નથનું મોતી તો મારા છગરની બ્લાળા :
 કાળા અધારમાં એ પથની જ્યોતિ :
 મને આપ ઓ રાધા રે૦ ૧

નથનું મોતી તો મારા આત્માનું અમૃત ;
 નથને દે નાથને તું ગતમાં મ્હોતી ?
 મને આપ ઓ રાધા રે૦ ૨

રતન દરિયાવનુ દે તારાનું દીપ્તુ :
 કાઢ્યું મેં તારે મુખે મતમાં મોતી :
 મને આપ ઓ રાધા રે૦ ૩

મોતી વિના વહે આંખે મોતીની ધારા :
 ગધા ! એ દાને રહે તું છતમાં સ્હોતી !—

મને આપ ઓ રાધા રે તારી નથનું મોતી !
 સતનું મોતી એ તારી નથનું
 મને આપ

ઉગમતા દેશની પંખીણી

—

(પાલનદો મારો મેલો, મોહનજી)

મેલોની હાથ મારો, મૂકો મોહનજી !
 જવા લો મુજને, વેળા પીતે ;
 ઉગમતા દેશની હું તો છું પંખીણી,
 પાંખો આ લાગું મુજ અહીં શી રીતે ?
 મેલોની હાથ મારો.

૧

મારા તો દેશની ઉડી અમરાધજો
 અજવાળી આસને વીંટ ઉરે ;
 મારા તો દેશની કુંભે હરિયાળો હો !
 જાણું છે મારે ત્યાં વેગે પૂરે :
 મેલોની હાથ મારો.

૨

મારા તે વનનો વડલો ગોરલતો,
 પ્રારબ્ધથી ગુથી તેની ઘેરી ઘટા ;
 ડાળે ડાળે મૂલે ગગનનો મોરલો,
 ટહુકે ભરે તે દંધ અદ્વિત છટા :
 મેલોની હાથ મારો.

૩

મારે તે માંડવે ઝલર સોનેરી,
 વીજળીની વેલ શી ઝગરે ખુલે ;
 વહાણાંની જાંવ શા ચાર ચંદરવા
 મારા તે ચોકમાં દિન દિન જૂલે :
 મેલોની હાથ મારો.

૪

મારા તે મુલકે અનસ્ત અજવાળા,
 પુણ્યના કાલ શા કુવારા ફૂટે ;
 માગ તે જાતુનાં કાઠિ કિરણથી
 અનહદ આનંદની ધારા છૂટે :
 મેલોની હાથ મારો.

૫

મેલોની હાથ મારો, મૂકે મોહનજી !
 ભવું છે દૂર મારે, વેળા વીતે :
 ભાગ્યા છે કાંટા મારા પગમાં આ વાદમાં,
 દેયું મનાવું કહો અહીં શી રીતે ?
 મેલોની હાથ મારો.

૬

વણમૂલાં વેચાણુ

(માને તમારું તે તો ઘણી)

હું તો વેચાણ વણમૂલે,

સખીરી ! આજે

હું તો વેચાણ વણમૂલે ! — (ધ્રુવ)

સારી આ સૃષ્ટિનો ભર્યો ભંડાર જેમાં,
આવે ત્યાં દાણ તેની વસે ?

સખીરી ! આજે

૧

નેયુ ન્યાં મુખકું ત્યાં ખોયુ મારું મનકું,
મણ્યું એજ સ્વર્ગ મારું મૂલે :

સખીરી ! આજે

૨

હું તો કહેતી'તી એવા સાખ પડ્યા વાટમાં :
આજે મનુષ્ય પડી ચૂલે :

સખીરી ! આજે

૩

સાજો રતન મારું રાખ્યાં જતનથી,
તે તો પનન પામી રહે :

સખીરી ! આજે

૪

માન્યાં તે માન દેનાં મળશે સુમાનનાં ?
સોનું મંતાઈ રહે ધૂળે :

મખીરી ! આજે ૦ ૫

લાનુજ ખીલાવશે ને લાનુજ ખીલાવશે,
પદ્મ તે ખીલીને શું ફૂલે ?

મખીરી ! આજે ૦ ૬

અહસ એ વહાસમની આખમા કંઈ દેખી
પ્રાણ મારો માન બધું બૂલે :

મખીરી ! આજે ૦ ૭

(પાલકોના મારો મેલો, મોહનજી)

સાગી છે ૨૯ એક તારી, મોહનજી !
 ખીજ છે વાત બધી ખોટી રે લોલ
 મારો તો લાલુ છે મોરારી, મોહનજી !
 તારા ઝગ્ગે લલે કોટિ રે લોલ ! (ધ્રુવ)

તેજ તેજ તણખા ઝરે, ૩૫ ૩૫ અંબાર ;
 ખારાં જગનાં છવવાં, મીઠા ગુજ પડકાર !

એવું તે કોને જાણ કહેવું, મોહનજી ?
 અંતરની આશ એક ખોટી રે લોલ ;
 લેવું તો મનમાન્યું લેવું, મોહનજી,
 ખીજ છે વાત બધી ખોટી રે લોલ. ૧

ઉપર નિરખુ આંખડી, નીચે નિરખુ નેણ ;
 લોચન એજ બધે હિસે, એક વસ્તુ બહુ વેણ :

જ્યાં રે વચ્ચે મારો વહાલમ, મોહનજી !
 રહે છે ત્યાં ચિત્ત મારૂં ચોંટી રે લોલ ;
 માચી છે વહાલમની આલમ, મોહનજી !
 ખીજ છે વાત બધી ખોટી રે લોલ. ૨

ઘેલી ઘરણી ધૂમતી, ઘેલી ભમતી રાત ;
 ઘેલી એકય નારની ઘેલી ઘેલી વાન :

હૈયામના શું રહેશે છેકળ, મોહનજી ?

મારી છે માગણી છાત્રી રે સોલ ;

મારે તો, આંકસો એકજ, મોહનજી !

ખીજ છે વાત બધી ખોટી રે સોલ ! ૩

પનિહારી ચંદા

(કે આશમાં ઝીણી ઝગુડે વીજળી રે)

કે પાણીડાં ગઈતી અમીસરોવરે રે,
 કે બેડલું રેલાતું ચોધાર :
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.
 કે ઢળી ઢળી નત્તાં અમી એ વાટમાં રે,
 કે દસતો છુપતો સૂર્યકુમાર :
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.

૧

કે કુંજમાં વાટડલી નઉં પાડતી રે,
 કે પગલે પડતા અમીહંટકાવ :
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.
 કે રેલા અમીના ઉતરે આલસે રે,
 કે આભસે ઉધડે રૂપલા ભાવ !
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.

૨

કે કુંજથી વિચરૂં ધોરી વાટમાં રે,
 કે લટકે બેઠું ઝોલાં ખાય :
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.
 કે પંજપજા ઉડતાં ઝળહળા જિંદુડાં રે,
 કે છાંટણાં ચોગમ એ છંટાય :
 છલોછલ છલકે મારૂં બેડલું રે.

૩

કે રૂપદા વાડી ખીસતી આસની રે,
કે ખીસતી ધરણી નવનવ રંગ :

છલોછલ છલકે માફે બેડલું રે.

દે અમી આ પાળે ભરભર આત્મને રે,
કે ખીસતો એવાં અમીમય ઝંગ !

ઉતારો, નસિયાં ! માફે બેડલું રે !

બોલનાં બાણ

—

(ઉત્તરમાં ઠાગાળે)

સખી ! બ્રાહ્મીને આવી જળધારે ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
હું તો ભોળા ભરમાઇ પડી વારે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ! ૧

સખી ! મીઠું મીઠું કેકે કથું એણે ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એવું ભર્યું હશે શું એનાં વેણે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૨

સખી ! નયણાં નયામ્યાં એણે ઝીણાં ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એની જીભે વસે શું મધ તીણાં કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૩

સખી ! દેખાડ્યાં સૂરજ ને ચંદ્ર ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
પછી બન્યા એ એવા રસખંદા કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૪

સખી ! સંલગાવ્યાં રામજી ને સીતા ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એવા લંકાના ગઢ શા એણે જીત્યા કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૫

સખી ! મોરલીએ મોહી મન મારું ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એની મોરલીમાં હશે શું મોઝારું કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૬

૧ રૂપલા વાડી ખીસતી આલની રે,

૨ ખીસતી ધરણી નવનવ રંગ :

છલોછલ છલકે મારું બેડકું રે.

૩ અમી આ પાળે ભરભર આત્મને રે,

૪ ખીસજો એવાં અમીમય અંગ !

ઉતારો, સિધાં ! મારું બેડકું રે !

૪

બોલનાં બાણ

(ઉત્તરમાં છાંયે)

સખી ! બહાલીડે આવી જળધાટે ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
હું તો બોળી બરમાઇ પડી વાટે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ! ૧

સખી ! મીઠું મીઠું કંક કહું એણે ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એવું બધું હશે શું એનાં વેણે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૨

સખી ! નયણાં નચાવ્યાં એણે જીણાં ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એની છાંયે વસે શું મધ તીણાં કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૩

સખી ! દેખાડ્યાં સુરજ ને ચંદ્ર ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
પછી બન્યા એ એવા રસખંદા કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૪

સખી ! સંભળાવ્યાં રામજી ને સીતા ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એવા સંકાના ગદ શા એણે છૂટ્યા કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૫

સખી ! મોરલીએ મોઢી મન મારું ને કોલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એની મોરલીમાં હશે શું ગોઝારું કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૬

સખી ! ધડુલો ચઢાવ્યો મારે માથે ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એને હસકાતો રાખું કેમ હાથે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૭

સખી ! હમી હમી હૈંડું હુલાવ્યું ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
એના મર્માંગા મુખે તન તાચું કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ! ૮

સખી ! આલને વીંટાળ્યાં મારે કોટે ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
માફે જીવન બધાયું એની ચોટે કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં. ૯

સખી ! જન્મોના જોગ એણે જોયા ને કાલનાં દાણુ માગ્યાં ;
અદસ પ્રાણુમાં છે પ્રાણુ એના પ્રોયા કે બોલનાં બાણુ વાગ્યાં ? ૧૦

સવારમાં જળ ભરવા

(રાત્રું રાત્રું ગુલાબતું ફૂલ, ગુલાબમાં મહેકે છે)

- મેં તો લીધુંતું બેડલું માથે, સવારમાં જળ ભરવા,
વાટે નીસરી હું સખીઓની સાથે, સવારમાં જળ ભરવા. ૧
- અમે ચાશ્યાં ત્યાં બેઠડીઓ બાંધી, સવારમાં જળ ભરવા,
ત્યાં તો લાખેણી લીલા એક લાધી, સવારમાં જળ ભરવા. ૨
- અમે ફૂવામાં બેડલાં ઉતાર્યાં, સવારમાં જળ ભરવા,
ઊંચે ખેંચી ખેંચીને સહુ હાર્યાં, સવારમાં જળ ભરવા. ૩
- અમે દોરીઓ એકમેક લીધી, સવારમાં જળ ભરવા,
તાણી તાણીને અને છોડી દીધી, સવારમાં જળ ભરવા. ૪
- ત્યાં તો સુણેયો ધડકો, અને બીધાં, સવારમાં જળ ભરવા,
ઉડ્યાં છલકાતાં પાણી ઊંચે સીધાં : સવારમાં જળ ભરવા. ૫
- ભીંજી આંખડી ને લજતાં બિલાં, સવારમાં જળ ભરવા,
ભીંજી ચુંદડી નિચોવતાં ફુબ્યાં, સવારમાં જળ ભરવા. ૬
- અમે ફૂવામાં કોતુક દંધ દીધું, સવારમાં જળ ભરવા,
હસતું કહાનડતું મુખ તેમાં મીઠું : સવારમાં જળ ભરવા. ૭
- એ તો પેટો હશે શું મહીં પહેલે, સવારમાં જળ ભરવા,
અમે જાણ્યે તે કેટલુંક વહેલે, સવારમાં જળ ભરવા ? ૮
- અમે દૂવે તે કેમ કરી જાણ્યે, સવારમાં જળ ભરવા ?
ખેડે પાણી કે કહાન ભરી વહીએ, સવારમાં જળ ભરવા ? ૯

કૂવાને કાંઠે

(પાલવટો મારો મેલો, મોદનજ)

૨૩ - સપ્તમ સ્કેન્ડલ

બોલ રે બોલ, 'મારા કાલા હો કદાનજ !

આવડતી મત કાણે દીધી રે લોલ ?

કૂવાને કાંઠે અમે મંઠાં રે જામલાં,

કાણે પરાણે ગત કીધી રે લોલ ? ૧

માતે તે સમુદર કૂવામાં આંપડ્યા,

ગળણું નાખીને રહ્યું ન્યાળી રે લોલ ;

ખાર ખાર વેળા બેઠાં હિતાર્યાં,

ભાઈ ભાઈ ને આવે ખાલી રે લોલ. ૨

પાટી પાટીને મારી કેડ વળી વાંકી,

ભમર તો મારી બીંભણી રે લોલ ;

તેરમી વેળા માઈ બેઠકું હિતાર્યાં,

લીધું જલોજલ તાણી રે લોલ. ૩

લપતો ને હપતો આવ્યો ત્યાં કદાનજ,

ઝોળા પડ્યા ત્યાં મારે હૈયે રે લોલ ;

ફૂટ્યું ત્યાં ગળણું ને ફૂટ્યું તે બેઠકું :

તુંને શું, કદાનજ ! કહીએ રે લોલ ?

એવું તે કહેતાં મારી આંખોમાં ઢિલ્ળ
 સાતે સમુદર રેલી રે લોલ ;
 કહાનજી ! બેઠું બાગ્યું તેં માફ,
 ઘેર કેમ જાઉં એકલી રે લોલ ?— ૫

ખારમેં બેઠાં કારાં અપાવું,
 અમૃત બરાવું દૂધે રે લોલ :
 સાતે સમુદરનાં ખારાં છે પાણીડાં,
 મારા છે સમ, શાની રુવે રે લોલ ?— ૬

ફૂવાને કહિ અમે નગાં રે બેઠાં,
 એવી તે ગત દાણે દીધી રે લોલ ?
 બોલ રે બોલ, મારા કાલા હો કહાનજી !
 આવડલી મત કાણે દીધી રે લોલ ? ૭

વદ્ધાલમની વાંસળી

(તારી ભઈં રે સાંવરીયાં, તોયે વારના રે)

તારી થાઈં રે વાંસળિયાં દયારે વદ્ધાલમા રે ?

એ મુજ ખ્યાલમાં રે :

તારી થાઈં રે— (ધ્રુવ)

વનવનનો રસ ભરતી ખીલું,

અંગ બને રંગે રંગીલું ;

સ્વર ઝીલું તુજ ચપલા અંગુલિયાલમાં રે :

એ મુજ ખ્યાલમાં રે. ૧

વનતરુનું છવન બહું ઝાંખું,

સમમુખે અમૃત તુજ ચાખું ;

શ્વાસેશ્વાસ ભરી ગાખું ચિરહાલમાં રે :

એ મુજ ખ્યાલમાં રે. ૨

તરવરતા નભકંઠે તારા,

સરવરતીરે હંસ પુકારા ;

મૂલું મારા વદ્ધાલમની કરમાલમાં રે :

એ મુજ ખ્યાલમાં રે. ૩

ઉરભર કંઈક હિમળાકા લાવું,
 પ્રિયમુખના સંદેશ વહાવું ;
 નોડ અજોડ રચાવું નવમુરતાલમાં રે :
 એ મુજ ખ્યાલમાં રે. ૪

તુજ કરમાં સોહાગણુ સોહું,
 તુજ રસરેલ વહંતી મોહું :
 સૂકો દુકડો લકડીનો હું હાલમાં રે !
 એ મુજ ખ્યાલમાં રે. ૫

તુજ અમીઝીતતણું વાહન આ
 ક્યારે બનું છતી તુજ મન આ :
 આલસ રમ્યું જીવન આ એક સવાલમાં રે !
 એ મુજ ખ્યાલમાં રે :
 તારી થાઉં રે વાંસળિયાં ક્યારે જ્ઞાલમાં રે ? ૬

હૃદયમુખા

(મહોદે પધારે મહારાજ માણીગર મહોદે પધારે)

હૃદયસુધા ઇલકાય, અધરરમ ગાગરીએ રે ;
અધરપુટે જે મમાય, સમાય ન માગરીએ રે. (ધ્રુવ)

આજઉરે ઉભગતી વહે રે
નવનન જગ અમીગમ ,
વિશ્વ કીલે રસ એ, હૃદય એવી
કીર્તિ આ હૃદયતેરગ,
અધરરસ ગાગરીએ રે. ૧

મરિત મરોવર રેસિયાં રે,
રેસ્યા સિંદુ વિશાળ ;
આલ રેસાયાં ને વિશ્વ રેસાયાં,
એવા એ હૃદયભુવાળ :
અધરરસ ગાગરીએ રે. ૨

વૃદ્ધે વખેત વિરાજતી રે
ઉભરે કૂલને હોડ,
મધદરીઆનાં પદાડમોર્મ ગો
નેહનો ઉભરો મોટ :
અધરરમ ગાગરીએ રે. ૩

ઝીલે રવિઉર ચંદ્રિકા રે,
 ઝીલે પૃથ્વીને આલ ,
 જગત બધું એમ ઝીલતું એ
 હૃદયસુધાની છાજ :
 અધરરસ ગાગરીએ રે.

૪

વૈશાખે સાગર ગાજે રે
 ને જોડે આવે ઉધાન :
 ઉરસાગર અધરે ઉલટે એવું
 અધરસુધારસ પાન !
 અધરરસ ગાગરીએ રે.

૫

૫-

૬૫

૬૬-

(શ્યામર ૧ સમાધે ન દ્યુ)

આવડા રૂપાગા કોણે કીધા ?

કોણી, શ્યામ માગ ૧

આવડા રૂપાગા કોણે કીધા — (ધ્રુવ)

જોઈ જાઈ આખ કૌં એજ સ્વરૂપમા,

આજતા પ્રાંત આવે ગીધા

કોની, શ્યામ માગ ૧ ૧

સૂર્યને વનોવિધા ૮ અદ્રને નિયોવિધા ?

વાખ લાખ તાગ દોળા લીધા ૨

કોની શ્યામ માગ ૧ ૨

મધ્યા ને ઉપાના ડગ ૫૫ ચાબ્યા અમર્મા,

અમૃતના માગ ૨૫ પીવા ?

કોની, શ્યામ માગ ૧ ૩

પ્રેમીઓનાં કાળજીને વીધી વીધી મારે,

એવા ચે કંદર્પને શું વીધ્યા ?

કહોની, શ્યામ મારા ! ૪

જાણતા કળા તે બધી એકમાં સમાવી :

બૂઝું કદી એમ વિધિ બીધા ?

કહોની, શ્યામ મારા ! ૫

અદક્ષ છો રૂપાળા તેવા યાસો ના નમેરા !

રૂપે તો ધા છેજ દિલે દીધા !

કહોની, શ્યામ મારા !

આવડા રૂપાળા કાણે કીધા ? ૬

અબોલા

(માને તમારું તે તો ઘેઘડી)

બોલે તે તો છે ઘેઘડી બાપડી,
તમારી સાથે
બોલે તે તો છે ઘેઘડી બાપડી ! — (ક્રુવ)

મીઠું મીઠું બોલી તમે હંકું કરી લ્યો છો,
ભૂલમાં ખવાડો પછી ચાપડી !
તમારી સાથે૦ ૧

બાદુગર બાદુ કરી ચિત લે છે ચોરી,
રહેતું પછી કહો શું પાસે આપડી ?
તમારી સાથે૦ ૨

નિશ્ચય કીધો આ, કદી તમથી ના બોગાવું,
કુબે મારી અધવચે તરાપડી !
તમારી સાથે૦ ૩

મેઝ રોઝ ઘેલુડી ને વહાયુડી ને જાતુડી,
મુણુવાં એવાં વેણુ યુ નીચાં પડી ?

તમારી સાથે૦

૪

પાંચ જણુની વચ્ચે મારે ચાપ જોવા જેવુ,
તમારે તો જાણે છે મજા પડી !

તમારી સાથે૦

૫

મેઘ જેવા ગાજરો ને મેઘ જેવા વરમરો :
અમારી તો ભીંજે આ એક કાપડી

તમારી સાથે૦

૬

જાઓ રે હમારા ! હવે હું તો નહીં જોણુ :
પણુ આ અદલ મનને શી પડાપડી !

તમારી સાથે

જોતો ત તો છે ઘેલી જાપડી !

૭

રસણાં ઉતારો

—

, (અમ દે સાથે શું રાજ ! માયા ઉતારો ?)

હન્યાં આકાશ, રેલી લાલી ગોરજની ;

વસમી તે ન્હોય કાળી રજની :

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણાં ઉતારો ! ૧

મીઠી છે જૂખ, તેમ રસણાં યે મીઠાં :

રસણાં પછીનાં મિઠન દીઠાં ?

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણાં ઉતારો ! ૨

કહો તો આ આભલાંની આપું પિહોડી ;

શુંયું ત્યાં મેઘધનુ તોડી :

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણાં ઉતારો ! ૩

કહો તો નભગગનો બનાવું કદોરો ;

કહો તો દહ તારવાનો તોરો ;

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણાં ઉતારો ! ૪

એવી હઉં જોડ એક યાંદ સરજની,
આપી શકે ન નાર વજની :

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણું ઉતારો ! ૫

દેવો ચે સ્વર્ગમાંય પામે ન જેવાં,
આપું અમોદ્ય અમી એવાં :

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણું ઉતારો ! ૬

હસતું આ વિશ્વ, આંખ હસતી ઉઘાડો !
ઉઘડ્યા આ પ્રાણે મીઠ માંડો !

જુઓ તો સહી !

આવો, આવોની રાજ ! રસણું ઉતારો ! ૭

આરબ્ધ

—

(તને રાત્રી બોલાવે રંગ લીલડી)

ભર્યાં ભર્યાં રસોવર હીલકે,
તોય ગાય તંરસીડી જાય, રે મારા વહાલમા !
એને કહિ પડ્યા છે કાંટલા,
ત્યાં તે પગલાં કેમ મૂકાય ? રે મારા વહાલમા ! ૧

ઝાલે ઝુમ્મર તરણાં બૂલતાં,
તોય હરણાં બૂખ્યાં જાય, રે મારા વહાલમા !
એની વાટે વિચર્યો ફસરી,
ત્યાં તે મુખડાં કેમ મંડાય ? રે મારા વહાલમા ! ૨

ભરી ડાળ સોનેરી ફૂલડે,
તોય માલજી દાલી જાય, રે મારા વહાલમા !
એને વિષધર વીટી છે પડ્યો,
તેમાં હાથજ કેમ નખાય ? રે મારા વહાલમા ! ૩

રૂપે ગુણે છે રસિયો રાજતો,
તોય રસિયણ રડતી જાય, રે મારા વહાલમા !
આડાં પડ્યાં આરબ્ધ દંધ જન્મનાં,
તેનાં ફાટડાં કેમ વીધાય ? રે મારા વહાલમા ! ૪

નેહે નયણાં રસરસ નીતરે,
તોય જુગજુગ સૂના જાય, રે મારા વહાલમા !
એની આશાનું પિંજર તૂટ્યું,
એનો આત્મા ઉડું ઉડું થાય, રે મારા વહાલમા ! ૫

ભાગ્યના પાર

—

(કહાને ખીલેથી વાજકુ હોડીયાં રે)

મે' તો દીધો રે દીવડો હાથમાં રે,
હું તો ચાલી ત્યાં વનની માંવ રે :
ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.
મે' તો જાણ્યાંતાં મૂલતાં ઝાડવાં રે,
મે' તો જાણીંતી શીળી છાંય રે :
ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

૧

મે' તો કદખ્યાંતાં મધુરાં પ'ખીડાં રે,
મે' તો કદખ્યાંતાં નવરંગ ફૂલ રે :
ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.
મે' તો ધાર્યાંતાં સરવર ગોળીતાં રે,
મે' તો ધાર્યાંતાં અમૃત અતૂલ રે :
ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલનાં રે.

૨

હું તો જોતી'તી પારસ પીપળા રે,

હું તો જોતી'તી નાગરવેલ રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

હું તો ગણતી'તી દેવની દેરડી રે,

હું તો ગણતી'તી પરીના મહેલ રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

૩

મેં તો મંકર્યો દીવડો હાથમાં રે,

મેં તો આંખો ટટોસી ખડુ વંદર રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

આવે સૂસવતા વનના વાયરા રે,

રાખું દીવો હું માંડમાંડ ત્યાર રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે

૪

હું તો શોધી શોધીને થાકી જોઈતું રે,

મેં તો દીડી ન કાઢી રંગરેલ રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

નહીં દીડા ત્યાં વનના મોરલા રે,

નહીં દીડી ઢળકતી ફેલ રે :

ભાગ્ય મારાં આગળ ચાલતાં રે.

૫

મારાં કુખ્યાં છે સોનલ સોલુનાં રે,
 મારી આંખો ને દીવડો એજ રે :
 ભાગ્ય મારાં આગળ આસતાં રે,
 આ તો વીજે ગોરલતો મેહુલો રે,
 આ તો આજાં અધારાનાં તેજ રે :
 ભાગ્ય મારાં આગળ આસતાં રે.

૬

ઢાણે દીકાં છે કાળનાં કાતરો રે !
 ઢાણે દીકાં છે ભાગ્યના પાર રે !
 ભાગ્ય મારાં આગળ આસતાં રે :
 મીઠી આંખે જોવું ને રોવું જોશીને રે,
 સખી ! એવા છે આ સંસાર રે :
 ભાગ્ય તો આ આગળ આસતાં રે !

૭

એકલી

(કુંજવડી હો ! સુદેસો અમારો)

ગેધલી રાત ને વીજના ભડકા,
જમકી જમકી જમકું છ રે ;
વહાલમ તો મારો વસે વિદેશમાં,
ભવના ભય ક્યાં ભાગું છ રે ? ૧

સૂતી પડી મારી સુખની સેજડી,
સૂતી આ મારી મેડી છ રે ;
ભડભડ ભડકે કાળજાં કપે,
નીંદર મારી હેડી છ રે ૨

નીંદર મારી વેરણુ થઈ બેડી,
ક્યાં જઈ વહાલમ ભેવા છ રે ?
સોણું વિહોણું મારું દેયું વિશ્વાતું,
પડીના ભોગ યે બોવા છ રે. ૩

આંધળું આલ આ ચંદ્રનું તોફાને,
નેવલાં ધાધે રેવે છ રે ;
બારણું વીધતાં સસુલે વાપરા :
ભયનાં ખેલ સૌ ખેલે છ રે. ૪

વિટપને વળગી વીટે છે વેલડી,
 ચાલને વીટે ગંગા છ રે ;
 વહાલમ વિહોણીને કેના આધાર દો ?
 કેના ઉરે અડખા છ રે ? ૫

એકસી નારની અધીરી છે આંખડી,
 દેહું અધીરું આંખું છ રે ;
 એકસી નારના કાન છે સરવા :
 પગપગ ચમકી શોચું છ રે. ૬

મેઘવી રાત ને પીજના ભડકા,
 અધારા ઓરડા ધબકે છ રે :
 વહાલમ ! ઉધાડળે વહેલેરાં વહાણાં !
 જગદળ વાટડી જગે છ રે ! ૭

વિજેગણ

—

(રોરી વચાળે લક્ષ્મી'તી ને નરગળ નરમળ જોતી'તી)

શીઆળા રૂળે ગયો ને જનાળો ધૂળે વણો,
સરસરિયાં છલકે રે મારી આંખમાં ;
દીપ હોલાયા આગણે ને ફૂલ સૂકાયાં ફાગળે,
સરસરિયાં વરસે રે શ્રાવણ સાંખમાં. ૧

કાગા બોલે બારણે ને દોડી જાઉં જોવારણે,
જના રે ધખતા લાં મૂના જોડતા ;
દાયદાડી ફૂ ફૂ કરે ને કુંજદાડી ચટકું ભરે,
હોણું ને ખોણું રે દિનભર ચોટલા. ૨

સપનામાં કંઈ સાંપડે ને જગી નજરે ના પડે,
ખાધી રે જોશીકાં ખુએ હાથને ;
નીંદર નાવે આંખડી ને પળપળ પલકે પાંખડી,
લાગું રે ઘેલી હું સદિયર સાથને. ૩

વીજ પડે કંઈ જોતરે ને ચમકી દોહું ચોતરે,
શીંગા રે વાતા દખખણના વાયરા ;
તારસિયા સહુ ચીંધતા ને હૈયો મારો વીંધતા,
વિખગતા મારા રે દિલના ડાથરા, ૪

પૂછું પગતાં પચીસાં ને પૂછું ઉડતાં પંખીડાં :

મારગડે દોડો રે ઢા વરણાગીઓ ?

મારગડા તો ધમધમે ને સૂતા કુંગર ઝમમો,

વાટે રે વહેના લોગી વેરાગીઓ. ૫

દેહસડી ધરણી ટલે ને નવણાં મારાં નિગળે,

જીવડસો તસખે રે કાળા કાલમાં :—

ખોસ્યા ધુધરા ખારણે ને છાંટપાં નીર ઉતારણે,

ઝરમરિયાં ઝમકે રે ઝમમગ, વહાસમા ! ૬

હુંડાની આગ

(પ્રેમની પીડા તે ને રહીએ)

આવડું તે આજ નવ ધરીએ રે,
હો રસિયાશુ !
આવડું તે આજ નવ ધરીએ !—(પ્રવ)

હુંડાની આગ તે તો દેડે ધુધવાડીએ,
અગળા તે અમે ક્યું કરીએ રે ?
હો રમિયાશુ ! ૧

વાંકું વચન તમ કાળજી આ પીધે,
હુબતાને દામે નવ દરીએ રે !
હો રમિયાશુ ! ૨

ગતદિન જળી જળી ગળ ચર્મ રહીએ,
કાર્યો તે કેમ કરી કરીએ રે ?
હો રસિયાશુ ! ૩

અગળા અમે તો સદા રહીએ પગધીન,
પગપગ લોકલાળે કરીએ રે :
હો રમિયાશુ ! ૪

પ્રીતડી કરી તમે શું પીધાં અમે વિખાડાં,
તમે શું યુરુષ નાણો જરીએ રે ?
હો રસિયાજી !

૫

જીવન ને ગ્રાણ અમ સોંપ્યાં તમ હાથે,
તારો ને તમેજ તો તરીએ રે :
હો રસિયાજી !

૬

સાગર તજીને જતું હિડવા આકાશે,
પાંખો વિના ખાથોડાં ક્યાં જરીએ રે ?
હો રસિયાજી !

૭

પ્રીતડીની ચારી તરવાર છે બેધારી :
ચૂકતાં કપાઈ ઝટ મરીએ રે ;
હો રસિયાજી !

૮

ધેસાં થયાં અમે તે તમે ડાઘા માટે ;
અદસ અટગ સ્નેહ સ્મરીએ રે !
હો રસિયાજી !

આવડું તે આજ નવ ધરીએ !

૯

ગુલાબ ને ચંબેલી

(રાતું રાતું ગુલાબનું ફૂલ, ગુલાબમાં મહેકે છે)

આજે પરણે છે વાડીનાં ફૂલ, ગુલાબ ને ચંબેલી,
જેવા આવજો એ જોડી અમૂલ્ય, ગુલાબ ને ચંબેલી. ૧

કાયા સૂતરને બાંધેલે ગંધ, ગુલાબ ને ચંબેલી,
સાથે મળ્યાં છે સોનું મુગંધ, ગુલાબ ને ચંબેલી. ૨

જેવાં મંગળ ને શુક છે વ્યોમ, ગુલાબ ને ચંબેલી,
જેવાં શોભે અરુણ ને સોમ, ગુલાબ ને ચંબેલી. ૩

જેવા માણિક ને હીરલાના જોગ, ગુલાબ ને ચંબેલી,
એવાં જોડ્યાં છે રૂપ એ અમોઘ, ગુલાબ ને ચંબેલી. ૪

વિશ્વે વેરે મુગંધી પરાગ, ગુલાબ ને ચંબેલી,
એ તો મુષ્ટિનાં અખંડ સોદાગ, ગુલાબ ને ચંબેલી. ૫

જેવી પાંદડીની ફટલી કુમાર, ગુલાબ ને ચંબેલી,
એવી ખીલવજો અંતરની આશ, ગુલાબ ને ચંબેલી ! ૬

કાંટા છોડ્યા છે ડાળીએ દૂર, ગુલાબ ને ચંબેલી,
ભજો કુંજા સ્નેહે ભરપૂર, ગુલાબ ને ચંબેલી ! ૭

રૂપે ગુણે રહો ગરવો ગુલાબ ! ગુલાબ ને ચંબેલી,
ભરો ચંબેલી શુદ્ધ સ્નેહજાળ ! ગુલાબ ને ચંબેલી. ૮

દેશો આત્માની દેશમ અતૂલ, ગુલાબ ને ચંબેલી !
સદા શોભો ગૃહવાડીનાં ફૂલ, ગુલાબ ને ચંબેલી ! ૯

હૈયાનું રાજ

—

(માને તમારું તે તો વેચતી)

જાઓ, મને ન કશું જોઈએ,
વરણાગીઆ !
જાઓ, મને ન કશું જોઈએ !— (દ્રુપ)

ચાલવાની ચટક ના કે મહાસવાની લટક ના,
કે આંખડીની મટકમાં ન મોહીએ :
વરણાગીઆ ! ૧

વાંકડીઆ વાળમાં કે કંઠ કેરી માળમા,
કે ચિત્તકું એ જાળમાં ન જોઈએ :
વરણાગીઆ ! ૨

સ્વર્ણતેજ તારલા કે ઇન્દ્રધનુ હારલા,
કે કો ન એવા ભાર લાધી સોહીએ :
વરણાગીઆ ! ૩

લાખલાખ સાજધી કે કોટિ અવર કાઝધી,
કે દુનિયાના ગજધી ને મોહીએ :
વરણાગીઆ ! ૪

લાવલયાં બોજનો કે અમૃતના હોજ હો !
કે ફરીએ ના પ્રયોજનોથી કોષએ :

વરણાગીઆ ! ૫

કનકજલિત હાથમાં કે લક્ષ્મીના થે સાથમાં
કે અણુમૂલો આ આતમા ન'પ્રોષએ :

વરણાગીઆ ! ૬

ઘો તો અદલ આજ તમ હૈયા કેરું રાજ હો !
નહો તો આ મહોતાજ શેનાં હોષએ ?

વરણાગીઆ !

જાઓ, ખીજું ન કશું લેષએ ! ૭

પગલાં .

(પાલવડો મારો મેલો, મોહનજી)

ધીમાં ધીમાં, હો નાથ ! પગલાં ઉપાડ્યો,
 પગલે પગલે ઝરે જ્યોતિ રે લોલ :
 ઊઝા આકાશનો સાગર ગોરંભતો
 જ્યોતિ એ ઠારી કરે મોતી રે લોલ :
 ધીમાં ધીમાં, હો નાથ !

૧

પગલાં ઉપાડ્યો ત્યાં તારલા પાડ્યો,
 વિશ્વની વાટ આ ઉજળશો રે લોલ ;
 છવનનો જોગી કોઈ પગલે એ પથમાં,
 ઉરના અંધાર તેના ટાળ્યો રે લોલ !
 ધીમાં ધીમાં, હો નાથ !

૨

કાજળનાં કોડીયાંમાં દીપે - એ દીવડા,
 એવા પ્રકાશ નાથ ! પૂરો રે લોલ !
 કાજળના કોડીયામાં તણખો ઝણુકતાં,
 આત્મા ન કોઈ ભલો ખૂરો રે લોલ :
 ધીમા ધીમા હો નાથ !

૩

અંધારી રાતનાં અંધારાં કાળ સાં,
 ચમકે ત્યાં દેવની ચોક્ષી રે લોહ ;
 ચોક્ષી ચોક્ષીએ મારા નાથનાં પગલાં,
 પાડે છે ભાત કે અનોખી રે લોહ :
 ધીમાં ધીમાં, હો નાથ ! ૪

ધીમાં ધીમાં, હો નાથ ! પગલાં ઉપાડજો !
 પગલે પગલે પડે તારા રે લોહ :
 શ્રીહુ ને દોળું તેજવારા જીવનમાં,
 એના હો નાથ ! રહેજો મારા રે લોહ !
 ધીમા ધીમાં, હો નાથ ! ૫

વહાલમજનો રાસ

{ ચૂલા પર ઠીકરી રે કે લટપટ જોલે, વહાલમજ, }
{ આતે મારા પરણ્યાનું રાજ, લટપટ જોલે, વહાલમજ. }

વાદળમાં વીજળી રે કે અમથમ અમકે, વહાલમજ,
એવા મારા અંતરના લાવ આજ કંઈ ટમકે, વહાલમજ ;
અમળાના હિરની રે કે વાત એક મોંઘી, વહાલમજ,
પ્રારબ્ધના ઝીલતી એ ધાવ, રોહને ન સોંધી, વહાલમજ. ૧

પ્રીતમની છાંયમાં રે કે અળખા ઝીલતી, વહાલમજ,
વાદળના પડખામાં જેમ, વીજળી ઝીલતી, વહાલમજ ;
ચટકતી ચાંદની રે કે પડની રવિઓયે, વહાલમજ,
એવો છે અળખાનો પ્રેમ, છુપતો પોતે, વહાલમજ. ૨

માનસર કાંઠે રે કે હંસ ચરે મોતી, વહાલમજ,
એવી તમ અંતરકિનાર, પામું પુષ્પળયોતિ, વહાલમજ ;
મહોરે મંદાકિની રે કે આશને કાટે, વહાલમજ,
ઝૂળી તમ રોહસહકાર, મહોરે ફૂલગોટે, વહાલમજ. ૩

તમે તો બાલુ ચા રે કે ચંદા શી હુ તો, વહાલમજ,
કાળગને કોતરતો કાળ હૈયે મારે સૂતો, વહાલમજ :
સંજવન રોહનાં રે કે લાવે દેવહૂતો, વહાલમજ,
રોજ એવી કિરણની માળ હૈયે મારે મુથો, વહાલમજ, ૪

લાખેણી લાડલી રે કે શોભે સજુગારે, વહાલમજી,
 લાખ લાખ તારાનાં તેજ દેહે જગકારે, વહાલમજી ;
 તોય પિયુષદ્રનાં રે કે દર્શન જો ઊણાં, વહાલમજી,
 વહી રૂહે અધારાં જધે જ, દેયાં એવાં મુનાં, વહાલમજી. ૫

હરથી દિગંતમાં રે કે વાટડી જોતી, વહાલમજી,
 દીડી-અણુદીડી વસંત, ધરા ધીર ખોતી, વહાલમજી ;
 ક્યારેક તે આવશે રે કે જરશે કૂલખાને, વહાલમજી,
 એવી અમ આશા અનંત ધારે ધીર ખ્યાને, વહાલમજી. ૬

આંસુડાં આંખમાં રે કે હપડે જ્વાળા, વહાલમજી,
 વદને હુલાથી તોય હાસ, પીવા ત્રિખંપ્યાલા, વહાલમજી ;
 વરસતે મેહુલે રે કે ચાંદની પડતી, વહાલમજી,
 એવી અમ પ્રીતિ દે જામ, હસતી રડતી, વહાલમજી. ૭

પોયણીની ઢાંડી રે કે નીરે જોમે મધથી, વહાલમજી,
 વધે જેમ પાણીનાં પૂર, તેમ તેમ વધતી, વહાલમજી ;
 નેહ દેરાં નરમાં રે કે અખળા ઉગતી, વહાલમજી,
 જેમ જેમ વધતાં એ નૂર, તેમ જાયે પૂગતી, વહાલમજી. ૮

દિલના દિલાવર રે કે મનના મોટા, વહાલમજી,
 આજાં અધીરાં અમ ઉર હારે પરપોટા, વહાલમજી ;
 સાગરના જેવા રે કે ગંભીર ગાળો, વહાલમજી,
 મારાં આ મરિતાનાં પર સમવી સહાળો, વહાલમજી. ૯

ધમધમતી ચાલમાં રે કે ધરણી ધૂળે, વહાલમજી,
ગડગડનો જાણે કે મેઘ વ્યોમમાં ઝૂંઝે, વહાલમજી ;
લુકમો જગતના રે કે પાયે એમ આપો, વહાલમજી,
વરસીને વર્ષાને વેગ, આશિષ આપો, વહાલમજી ! ૧૦

વાંકડણી મૂળ પર રે કે વિંછુ ઠરતાં, વહાલમજી !
વીરત્વ પ્રાણનાં એ હોડ ટેક અડગ ધરતાં, વહાલમજી ;
અધરે વિરાજતી રે કે સત્યની લાલી, વહાલમજી,
વીરની છે પૂંજ એ મોટ, વીરનેજ વહાલી, વહાલમજી. ૧૧

મુખડાના હાસ્યમાં રે કે લાગ્ય જોઉં મારું, વહાલમજી,
મો સો ઉધડતાં પ્રભાત આંખમાં ઉતારું, વહાલમજી ;
સાત સાત જન્મનાં રે કે દુઃખ મારાં જૂઠું, વહાલમજી,
એવી સદા રાખો રજિયાત, હાસ્યમૂલે મૂઠું, વહાલમજી ! ૧૨

અણીયાળી આંખમાં રે કે તરે અમીગિન્દુ, વહાલમજી,
દારે કંઠ જગતના તાપ, રહેમના એ સિન્ધુ, વહાલમજી ;
નિરખું એ નેણમાં રે કે અણમોલી વાતો, વહાલમજી,
મારાં તો લાગ્યની એ આપ, વિધિપોથી કાં તો, વહાલમજી ! ૧૩

બાહુ ફેરા બળમાં રે કે ઉઝળે મોજાં, વહાલમજી,
ધૂમી રણાંગણે શર, યુદ્ધ કંઠ યોજ્યાં, વહાલમજી ;
હું તો લવરણમાં રે કે પિયુની સંગાથી, વહાલમજી,
રાખસો કદાપી નવ દર, જીવનની સાથી, વહાલમજી !

વનનાં જંગલમાં રે કે કાકિલ જોલે, વહાલમજ,
 વહેતી એના દહુધાની ધાર વનરસ ટોળે, વહાલમજ ;
 અંતરના ગોખમાં રે કે જોલે કોક પંખી, વહાલમજ,
 વહાલભર્યાં હોડા લણુકાર, એના રહું ઝંખી, વહાલમજ. ૧૫

આભલાંની આલણી રે કે મરતી રાસિદે, વહાલમજ,
 ઉડતી એની રૂપેરી કાર દિલિ ભરે લેલે, વહાલમજ ;
 મડીના એ મોહ તો રે કે આંજી ઉડી જનશે, વહાલમજ,
 ચંદ્રનેજ ભાળજો, ચંદ્ર ! એજ અગી પામે, વહાલમજ. ૧૬

લક્ષ્મી વાંસળી રે કે વડી કેા સુતારે, વહાલમજ,
 સુંદર છે ધાટ અને રંગ, કળા કીધી ભારે, વહાલમજ :
 આત્માનાં ગાન તો રે કે વહેશે જેવાં હૃદયે, વહાલમજ,
 શ્રીલે જેવાં વાંસળીનાં અંગ, સુર તેવા લહીએ, વહાલમજ ! ૧૭

પુનમનો ચાંદનો રે કે આભને માથે, વહાલમજ,
 રહેજો સીમાવ્ય ગામં એમ, કુંકુમ સાથે, વહાલમજ !
 ગગનના જેવી રે કે હાંચ સદા રાખો, વહાલમજ !
 અદલ નિભાવજો આ પ્રેમ, ભવજન લાખો, વહાલમજ ! ૧૮

ગરાસિયો ને ગરાસિયણ

(રાગ માદ—પ્રથમ લીલીજ નૂના લોકગીતની રીત)

મધમધ કરતો મોગરો, ને યાળી જેવડા ફૂલ :
આવ રે માગ ગરાસિયા, તારી પાધડીએ બાધુ મૂલ— (ધ્રુવ)

એવડા તે ફૂલ કયા બાધરો ? મારી છોટી કેસરપાધ
વાહ રે ગરાસિયા બાનુડા, રણે જાણ્યુ શુ વકરી વાવ ?
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૧

કાજળવરણી રાતડી, ને રૂપવાવરણી ફૂલ ,
કાળા રણે કળ્લો રુધિરની ધારે દુસ્મનના શિર ફૂલ !
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૨

કુકુમ ચોટયા લાલડે, ને કેમર છાટયા ચીંગ
વિજયી ગરાસિયા ! આવજો, બની રોલિતમોલ્યા વીંગ !
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૩

એક તો જનનીના દૂધડા, ને બીજા હકરાળાના નૂર
બીજા ત્રિવેદિ દીપાવવા મારા ક્ષત્રીજાના મગ
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૪

શૂરા અખાડિયા મેકુવા, ને શૂરા કેા મહાના વટોળ,
એથી જે શરો ગરામિયો જોજો રણમગ્રામે મોન !
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૫

યાળી જેવડા ફૂલ હકરાળા, તો માગ જેવા સ્નેહ
લાવીશ દિગતનો મંડલો મદા મોહાવજો આ દેહ !
મધમધ કરતો મોગરો ૦ ૬

ગુર્જરી વીરાંગના

—

(સ્વામરાજ સમીપે ન જતું)

કાપરાની નાર શુ ગણાઉં ?

ઝોઠો, સ્વામી મારા !

કાપરાની નાર શુ ગણાઉં ?—

(ધ્રુવ)

મારી ગુજરાત આજ ખળભળી ડાહ્યે ઝાઝી,
હુંજ બેસી હાથેરાં શુ ગાઉં ?

ઝોઠો, સ્વામી મારા ! ૧

ગંગા દેરી નાગ બધી દુષી દુષી ખાગે,
દે રે અલી ! માટી તારો આઉં !

ઝોઠો, સ્વામી મારા ! ૨

મડગઝાં નિશાન, વાગે શુ રણતર આ,
હાકે બધે સૂણી અઢગાઉં :

ઝોઠો, સ્વામી મારા ! ૩

ઠેસરીની નાર હું કે ઠેસ ખાતી લોંકડી,
વેશ આવો દેખી લજવાઉં :

ઝોઠો, સ્વામી મારા ! ૪

હોય વીરશોણિત તે બિનુ બિનુ ઉજળે,
હું તે શુ આ દિમમા થીન્નડ ?

બિયે, સ્વામી માગ ! ૫

પાથ બાધુ કેમરી ને કમગ ગાધુ કમકસી ,
ધમમસી મૂકવો, હું હુવાઉં !

બિયે, સ્વામી માગ ! ૬

અંગના બને હું તોય વીગ્ની વીરાગના
વીગ્નાજ વહાવમા ગુયાઉં .

બિયે, સ્વામી મારા ! ૭

વીરની ધડી ખરી, ન નાસતી છાંયી :
વધો, સ્વામી ! જયગીનો હું ગાઉં !

બિયે, સ્વામી માગ ! ૮

આજે જિભાં મુંઘ્યા તજે, મુજ વહાલમજી !
કેવી મીઠી મનોહર શાંત !

ભૂલશે સોણુલાં તે, મુજ વહાલમજી ?
રેલ્યા આ જીવનરંગ સૌ, મુજ વહાલમજી !
બૂને નલધરણી એકાંત :
ભૂલશે સોણુલાં તે, મુજ વહાલમજી ? ૪

આવી હેમંત, આવ્યા વાયરા, મુજ વહાલમજી !
પેલાં રજનીનાં આવે રજપૂર !

ભૂલશે સોણુલાં શું, મુજ વહાલમજી ?
મીઠાં સૌ સ્નેહલ સોણુલાં, મુજ વહાલમજી !
ઝગે તારા શું ઉર પૂરવૂર !
ભૂલશે સોણુલાં શું, મુજ વહાલમજી ? ૫

ઘેરી આ સાંઝ, ઘેરી રાતડી. મુજ વહાલમજી !
ઘેરી ઘેરી મુખદુઃખની ગાય :

ભૂલશે સોણુલાં શું, મુજ વહાલમજી ?
હવે લેવાં—દેવાં આત્મદાન કે, મુજ વહાલમજી !
હૈયે હૈયાં મુંઘી, હાથે હાથ !
ભૂલશું સોણુલાં શું, મુજ વહાલમજી ? ૬

સંધ્યાનાં સોણલાં

(રાતડઢી રળિયામણી, મનમોહનછ)

કુંળા ઉપા, કુંળાં આમલાં, મુજ વહાલમછ !
 કુંળા કુંળા સૂરજના પાદ :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ?
 મોઢી વખત, મોઢાં ફૂલડાં, મુજ વહાલમછ !
 મોઢા ઉર ઉરના આહવાદ :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ? ૧

હૈડે લીલા લગી ફેં હતી, મુજ વહાલમછ !
 કરતી • ઢોપલ ટફકાર :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ?
 જોખન હતાં જાદુબર્યા, મુજ વહાલમછ !
 આંખે ઝોજસના અંધાર :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ? ૨

આંજણુ અંજલાં આંખમાં, મુજ વહાલમછ !
 દીડી અદ્ભુત સોનલ દેહ :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ?
 દીધાં-લીધાં દેહદાન એ, મુજ વહાલમછ !
 મહોર્યા કાલ્યા તે અમૃતનેહ :
 જૂલશે સોણલાં તે, મુજ વહાલમછ ? ૩

આને બેલાં મંધ્યા તળે, મુજ વહાલમણ !
 ટેવી મીડી મનોહર શાંત !

ભૂલશે સોણુલાં તે, મુજ વહાલમણ ?
 રેલ્યા આ જીવનરંગ સૌ, મુજ વહાલમણ !
 મૂલે નલધરણી ઝોકાંત :
 ભૂલશે સોણુલાં તે, મુજ વહાલમણ ? ૪

આવી હેમંત, આઘ્યા વાચરા, મુજ વહાલમણ !
 પેલાં રજનીનાં આવે રજપૂર !

ભૂલશે સોણુલાં તું, મુજ વહાલમણ ?
 મીઠાં સૌ સ્નેહલ સોણુલાં, મુજ વહાલમણ !
 ઝગે તારા તું ઉર પૂરનર !
 ભૂલશે સોણુલાં તું, મુજ વહાલમણ ? ૫

ઘેરી આ સાંઝ, ઘેરી રાતડી. મુજ વહાલમણ !
 ઘેરી ઘેરી સુખદુઃખની ગાય :

ભૂલશે સોણુલાં તું, મુજ વહાલમણ ?
 હવે લેવાં—દેવાં આત્મદાન કે, મુજ વહાલમણ !
 હૈયે હૈયાં યુધી, હાથે હાથ !
 ભૂલશે સોણુલાં તું, મુજ વહાલમણ ? ૬

દામ્પત્યનો વિજયકાળ

—

(આલી આલી ગોઢળની પ્રજ્વળાર કે ગહીરાં વેચવા રે લોલ)

બહાસા ! મને કંઈ કંઈ આજે થાય,
રમરં તે દિન દોલસા રે લોલ,
જેથી પેલી વાદળીઓ વિખરાય,
વહા તે લાસ સોલસા રે લોલ. ૧

નહોતું જાણું સ્વપ્ને પણ કો વેળ
સુવાથી કંઈ મીઠું રે લોલ,
આજે એવું ઘડપણ રનેહરેમ,
સુવાથી જાણું દીઠું રે લોલ. ૨

વાદળી વાદળીમાંલી બેળાય,
બેળાતાં ઉર આપણાં રે લોલ;
હવે પ્રાણ પ્રાણે કુળી સમાય,
ઉદક ઝરણાંતણાં રે લોલ. ૩

માંવન તાતી તાવણી જેમ
જીજીતું સડેજમાં રે લોલ,
આજે હોય અમૃતયાળી એમ
લહેગનાં શીત તેજમાં રે લોલ. ૪

હવે થયો આપણો આત્મા એક,
 દિવાલો તૂટી દેહની રે લોલ;
 વહાં મધ્યેન નયનથી છેક,
 ખાલી છે ત્યોતિ સ્નેહની રે લોલ. ૫

આજે તમ હંમે વસતી વાન
 પ્રથમથી હું સહુ રે લોલ,
 તમે પણ સમજી લ્યો ભલી ભાત
 દિસે જો હું ચહું રે લોલ. ૬

મિથુનની તારકજોડ શું આજ
 પક્ષકીએ આપણે રે લોલ,
 રથું દહનધન જ્ઞાન કાજ,
 ઠપાં તપી તાપણે રે લોલ. ૭

બહાસા ! જરી જેટલું હોય વિશેષ,
 અને ભવ ભવ હસે રે લોલ !
 બહાસા ! પડે ઓધું કંઈ સવલેષ,
 જગત ક્યાં ક્યાં ખસે રે લોલ ! ૮

એવું જરી દેતાં વધુ કંઈ રાજ
 રહ્યાં ને રહીયું સદા રે લોલ,
 અપૂર છે વહાવપના રસહોજ ;
 દીધા એ પૂર્યા કદા રે લોલ ? ૯

જામે ઝમે નવનવ ચાવે વસંત
 ખીલી કૃષ્ણજનમાં રે લોલ,
 રદી રમૂનિ આપનું ઉર રસવંત
 અમર ઉગ્રજનમાં રે દોર.

દવે અર્દી બાગકાંતી પાંખ .
 વસંત એ ખીલશે રે લોલ,
 જોઈ જોને આપખી ઝુમતી આંખ
 નરું નર ત્રીલોકે રે લોલ.

જ્ઞાતા ! પેલી ઉપડી દિવ્ય દિગંત
 રેલાશે કૃપા નાથની રે લોલ,
 ત્યારે તલી રચયું નવલ વસંત
 અનંત આ સાથની રે લોલ ! ૧૦

આંસુનાં પૂર

~

(પ્યારને પાશ્વે સોનાનાં બોર)

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર :

આંસુનાં પૂર, પરમ નયનાંનાં પૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. (ધ્રુવ)

માઘ્યાં ન મુજે, નહીં નયને ઘોસાઘ્યાં,

અણધાર્યાં આવી જિભે હાજરહજૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૧

પસતાં વેરાન જ્યાં ફેલીનાં રણુ શાં,

એકજ ઠા રગરણુ એ ફેલતાં જરૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૨

આલ જ્યાં તમે ને હવ આળો તપાવે,

ઉઝળી આવી તાપ કરતાં એ દૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૩

કુંગરના હાર આવી અંતર દમ્પાવે,

પાળોને નોડી ખાસી કરતાં એ ઉર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૪

લાસે જગે નવનવ આવે વસંત
 ખીલી દૂધપાનમાં રે લોલ,
 રહી સ્મૃતિ આપણ ઉર રસવંત
 અમર ઉગ્ગાનમાં રે સોલ. ૧૦

હવે અહીં બાળકડાંની ખાંખ -
 વસંત એ ખીલશે રે સોલ,
 નોંધ એને આપણી સુમતી આંખ
 નવું નર ઝીલશે રે લોલ. ૧૧

બહાસા ! પેલી ઉધડી દિવ્ય દિગંત
 રેસારો ફૂપા નાયની રે લોલ,
 ત્યાં તળીં રચથું નવલ વસંત
 અનંત આ સાયની રે લોલ ૧૨

આંસુનાં પૂર

—

(પ્યારાને પાસે સોનાનાં બાર)

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર :

આંસુનાં પૂર, પરમ નયનાંનાં પૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. (કૃષ્ણ)

માઘાં ન મુળે, નહીં નયને જોસાઘ્યાં,

અણુધાર્યાં આવી ઊભે હાજરહૃદયપૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૧

વસતાં ઘેરાન જ્યાં રૈનીનાં રણુ શાં,

એકજ દે રમરણુ એ રેલતાં જરૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૨

આજ જ્યાં તપે તે ભવ આખો તપાવે,

ઉજળી આવી તાપ કરતાં એ દૂર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૩

કુંઠરના ભાર આવી અંતર દગાવે,

પાળેને તોડી ખાલી કરતાં એ હિર :

હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર, ૪

આનંદ કે શોકનાં ફાટે સુરોવરે,
 કહેજો ન ઠાઈ ત્યારે, કરજો મજૂર !
 હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૫

ઉડે ત્યાં તલુખા ત્યાં ઉડે અમીકણો,
 આંસુને ગ્રીક્ષો દો હૈયાનાં સર :
 હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૬

આત્મા ભીન્નવન્તં એ પૂરમા બહાદૂર હો !
 પુણ્યોનાં પૂર, એ તો જન્મોનાં તૂર :
 હૈયાને કાંઠે આંસુનાં પૂર. ૭

વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?

(રોકથો ખનપટ સસિયા રાજ, પાણીડાં કેમ કરીએ ?)

ખાળો ખાળો ને આંસુડાં ઉઠાવે,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 જો તો અચૂક દેવાની રીત :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 મોજાં આવે આવે ને આપડે,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 ચોરી ઉરની પુરાતન પ્રીત :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ? ૧

જગે હોતે તે તો સો આથમે,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 એ છે ઉદય ને અસ્તના ખેલ :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 ઉપા મંધ્યાનાં રગ ધડીવારના,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 જેના જેના નસીયના મેળ :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ? ૨

ઘેરુ ઊભું છે આલ જગ ઘેરીને,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 બાંધ્યા દિશા દિશાના દોર :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 વેરે ધગધગતી આગ કે મેહુલા ,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 નભે ક્યાં તક માનવનું જોર ?
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ? ૩
 તપે તાપ બધા તો સામટા ;
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 કદી વરસે તો પ્રલયે તણાવ :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 મુજે મુજે જોવું ને સાંખવું,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 જોના જડે ન કોઇ ઉપાય :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ? ૪
 ઢાંકા ઢાંકા તોય અંતરે ઉભરે,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 જોવી હૈયાની હડીલી રીત :
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 સ્મરણ આવે આવે ને આયડે,
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ?
 ક્યાં છે અદ્ધ છવનની છંત ?
 વહાલીડાં ! કેમ કરીએ ? ૫

ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે !

~*~

(ગાવાનિયે ઘેલાં કીધાં રે)

ફર તો જરા, છે જોતું મારે,
ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે ! (ધ્રુવ

રોજ રોજ એક તારૂં મુખડું જતાવે,
જેમ આવે તેમ હોં કાં રે ?
ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે ! ૧

ઘાટ ઘાટ રચે તારૂં નાવડું રૂપેરી,
તેનું તેજ દેખી મન હારે :
ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે ! ૨

નાવડું આ તારૂં સરે આબને સરોવરે,
તોય ના ઉતારે પેલી પારે :
ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે ! ૩

સાંત ને સુધાભરી આ આંખ તારી આપતી,
પેલી ગમની કેવી પચકારે ?
ચાંદલિયા ! ફર તો જરા રે ! ૪

સ્વર્ગનાં સુવર્ણના છે દેવરંગ દોલકા,
કે છે આત્મઝગ્ગ તે દિદારે ?

ચાંદસિયા ! ફર તો જરા રે !

૫

એકવાર તો જતાવ છે શું તેં છુપાવ્યું ?
અણુદીર્ઘ તે સ્વપ્ન બોલે ક્યારે ?

ચાંદસિયા ! ફર તો જરા રે !

૬

જગતથી ભલે છુપાવ તારો આ ખમનો,
હું તો રનેદી, બેવું સર્વ મારે !

ચાંદસિયા ! ફર તો જરા રે !

૭

નવચેતન

(બાણી, તારા નયનામા બેની રો રે)

- બેળી ! તારા નયનામા સપના સરે રે,
સપના સરે ને મન તપના કરે રે. ૧
- આલ ભરે રંગે ને રંગે રમે રે,
ગંગે ગંગે ને પાછો જયમા ભમે રે ૨
- દેખા અલાત આલ—તારે હસે રે,
તારે હમે ને તિમિગનીરે વમે રે ૩
- સંધ્યામા બાવવા મઢવી મમે રે,
ઝોકે ઝગે જિયકે તારા મીછ લમે રે ! ૪
- ગદન ગાન રંગનીના મુણના ગમે રે,
તમરાના પડનામા નાદ તો રમે રે. ૫
- ઝીણા ઝીણા તાગના વેણો કળે રે,
દયાના ભે નન આભે મગે રે ૬
- ચૂની ચુવાગ લુએ કાટા પૂરે રે,
દેગા દે અમૃત ત્યા જરાગા જીરે રે ૭
- ચીતળતા આલમા ને ધરણી ધમે રે,
ખમતી ઝિગત મગ વોચન હમે રે ૮

ઉપા

—

(ગરબી ગગ દેશ—તાલ લાવણી)

ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા :
ચાલી ઉપા, એ લાલ-ખાલી ઉપા :
ધીમે ધીમે સરકતી—(ધ્રુવ)

ક્યાં છે તે કંઠણીની જાણી ગુમાની ?
ક્યાં ગઈ તે જ્યોતિ ભરતી નદીનું લુપ્ત ?
કાણે આ દેવઝાડીમાં ઝાલી ઉપા ?—
ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૧

કાણે આ તેજકાંઠે એને ડરાવી ?
કાણે અરુણી એની મૃગશી મરાવી ?
મૃત્યુ કે સિંહે બીધી ખાલી ઉપા :
ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૨

એનાં કેા ફર હોશે જગમાં દિવાનાં ?
એવા સૌંદર્ય ગીરે સૌંદર્ય—પાનાં ?
એવે જગ ઝાલી ક્યમ રહે આલી ઉપા ?
ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા :
એતાં એતાં સરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૩

ભેગી ! ભેની આલ થકી હૈયું વધે રે,
શુદ્ધ એક લોચનથી જ્યોતિ જામે રે. ૯

ભેગી ! તારાં નયનાંમાં સ્વર્ગો ફૂટે રે,
સ્વર્ગો ફૂટે ને તારાં સપનાં છૂટે રે. ૧૦

ભેગી ! તારાં નયનનિ છવન જડે રે,
છવન ફળે એ નવચેતન વડે રે ! ૧૧

ભેગી ! નવચેતન એ ક્ષણ ક્ષણ સવે રે,
છવન આ તારું પછી ધનધન ભવે રે. ૧૨

ઉપા

—

(મરખી તગ દેય—તાલ લાવણી)

ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા :
 ચાલી ઉપા, એ લાલ-ખ્યાતી ઉપા :
 ધીમે ધીમે સરકતી—(મુઝ)

ક્યાં છે તે કંકણોની કાલી ગુમાની ?
 ક્યાં મધ તે જોતિ ભરતી ભદ્રુધ ભુરાની ?
 કાણે આ દેવઝાડીમાં ઝાલી ઉપા ?—
 ધીમે ધીમે મરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૧

કાણે આ તેજકાંઠે એને કરાવી ?
 કાણે અરુણી એની મૃગશી મરાવી ?
 મૂના કે સિંહે બીધી ખાલી ઉપા :
 ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૨

એવાં કે કૂર હોયે જગમાં દિવાનાં ?
 એવા સૌંદર્ય ચીરે સૌંદર્ય—પાનાં ?
 એવે જગ ઝાઝી કયમ રહે ખાલી ઉપા ?
 ધીમે ધીમે સરકતી સરતી ચાલી ઉપા :
 નેતાં નેતાં સરકતી સરતી ચાલી ઉપા. ૩

આવળે, નેગીડા !

(લીધ. પાલવગુઝા મારો મેલો, નોહનલ)

કુંમરે કુંમરે દેવોની દેરડી,
 સીમડે સીમડે દેવોની વાટ ;
 વગડે વગડે દેવોના કાપડા,
 નદીએ નદીએ દેવોના ધાટ :
 આવળે, નેગીડા ! ૧

ભૂમળે ભૂમળે લહેરે છે આંગણા,
 કુંમરે કુંમરે મૂલે છે મહોર ;
 દડુકી દડુકી કોયલ દલહારતી,
 આભને આંગળે છાયા બપોર :
 આવળે, નેગીડા ! ૨

ફૂંડતાં ફૂંડતાં વિમાતી આંખડી,
 ઘીંડતાં ઘીંડતાં વધતી દિગંત ;
 આભને આઝમે ઝળકતી વીજળી ;
 આભને ઊડતાં જાવે ક્યાં અંત !
 આવળે, નેગીડા ! ૩

કુંગરે કુંગરે ખાડા ને ટીંબલા,
 સીમડે સીમડે બળતી મસાણુ ;
 વગડે વગડે ધગધગતા વાયરા :
 આવજો, જોગીડા ! દષ્ટએ ઝોંધાણુ :
 આવજો, જોગીડા ! ૪

પગસે પગસે દેવોની વાટડી,
 નયને નયને દેવોનાં દાસ,
 આતમે આતમે દેવોના જોખણા,
 દષ્ટડે દષ્ટડે દેવોના વાસ !
 આવજો, જોગીડા ! ૫

આજની વાત

—

(ભાષા રદો તો ઠકું વાતડી, બિહારીલાલ)

૧

વહી ગઈ તે મહુ વાતડી, વિમારો આજ !
ધેરી અધારી ગઈ ગતડી વિમારો આજ !

વાયા ભીના વટોગિયા, વિમારો આજ !
ધગધગતા રમ ઉગ દોગિયા, વિમારો આજ !

ગગને કાળા ધન ધેગતા, વિમારો આજ !
હુંયે ભયાનક વેગતા, વિમારો આજ !

માન્યા તે ડાખ ઈ ઝેરીયા, વિમારો આજ !
જૂંડા પાપી ને યો વેરીયા, વિમારો આજ !

ખારે હરિયે એ વહી ગયા, વિમારો આજ !
કાણુ એ ફોગટ સહી ગયા ? વિમારો આજ !

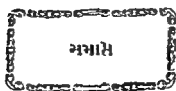
વડાલા ! ઉધાડો નમઆખડી સભારો આજ !
આભે ઉનાડી તેજપાખડી મભારા આજ !

ભાગ્યા અધાગ આભ કાંડ, મભારા આજ !
માગ્યા પ્રકાર ઉગ સાપડે, સંભારો આજ !

ખીસ્યા છ પુગ વન વાડીઓ, મભારા આજ !
ફૂલે ફૂલે વચે જાડીઓ, મભારો આજ !

અધુગ હતા તે પૂર્વ પામશે સભારો આજ !
આનંદ ને રોહ જધ જનમશે સભારો આજ !

આગણુ વગય નન્યોતિ આ, મભારા આજ !
હ્યો, હ્યો, અલ્પ ઝટ ગોળી દા, મભારા આજ !

સૂચી

(પહેલી ભીડીઓની)

	પૃષ્ઠ
અમૃતપુરીથી અને આવિયા રે લોલ...	૫
આલે પરણે છે વાડીનાં ફલ, શુભાળ ને ચંબેલી	૭૨
આવડા રૂપાળા કોણે કીધા ?	૫૬
આવડું તે અજ નવ ધરીએ રે	૭૭
આવી આવી આ અમરવસંત વિશ્વસદનમાં રે	૧૫
એક કિરણે ઉતરું આકાશથી રે લોલ	૧૧
ઠાનુડા, કહે મુજને, ઇં કહી હૂતો કે મારા જોડે નાનુડા રે લોલ	૧૭
ઠાપરાની નાર શું ગણાડે ?	૮૨
કુંળી લેવા, કુંળા આસલા, મુજ વહાવમલ	૮૪
કેવામાંના પાણી આવે હવાડાની માય	૨૩
કે કુંજમાં મધમધ મહેકે ફલડાં રે	૧૭
કે પાણીડાં ગણતી અમીસરોવરે રે	૪૫
કોઈ લટકે ને ગટકે આવે છે	૨૯
કોટિ કોટિ મારા જ્યોતિઝળકાર	૭
ખાંખો ખાંખો ને અંતિહાં લસરે	૬૧

મેરોની હાથ ગાંસ, મૂકો મોહનજી	૩-
મે તો લીડુ'તું જોડું માથે, સવારમા જળ બરવા			...	૪૯
મે તો વીધો કે દીવડો હાથમા રે			૧૩
હાની છે રંઠ એક તારી, મોહનજી			...	૪૩
વહી ગઈ તે સહુ વાતડી, વિસારો આજ	૧૦૦

ચલકી રહી દે હો ચલકી રહી	૨૫
ચાંદની રાત ને કેસરીયા તારેલા	૩
તબો, મને ન કશું જોઈએ	૭૭
જુઓ રાજા ! અમે દે પંખીટા દિવ્ય દેસના... ..	૧૩
જોગી ! તારાં નયનામાં સપના સરે	૬૫
હુગરે હુગરે દેવોની દેરદી	૯૮
તારી થાઉં દે વાસળિયા ક્યારે વહાલમા રે ?	૫૨
દિલે દિલ લાગે ત્યાં દિલ કહ્યે રે	૨૭
ધીમાં ધીમાં, હો નાથ ! પગલા ઉપાડજો	૭૫
ધીમે ધીમે સરકતી સરતી આંસી ઉપા	૬૭
નંદનવનનો રે કે મોરલો નંદનવનનો	૬
ફર તો જરા, છે જોડુ મારે	૬૩
ખીજના આંદલિયા રો ઝગમગતો જરી આવજો, હો વીર !	૨૧
બાલ રે બાવ, માતા કાલા હો કલાનજી !	૫૦
બાલે તે તો છે ઘેલી બાપડી	૫૮
બર્ધા બર્ધા સરોવર છીલકે	૬૨
મધમધ કરતો મોખરો ને થાળી જેવડાં ફૂલ	૮૧
મને આપ એ રાધા દે તારી નયનુ મીલી	૬૮
મારી ગોવરીનાં ગોવસ આ લેશે કે રગભર રસિયાજી ?	૩૨
મારી મહુડીમાં બોલે મારો કાનુડો રે લોલ... ..	૩૪
એકી રાત ને બીજના ભરડા	૬૬

મેડોની હાથ મારો, મૂકા મોહનછ'	૩૦
મ તો લીધું 'છ જોડું માથે, સવારમા જળ બજવા ...	૪૯
મે તો થીધો રે હીવડો હાથમા રે ...	૧૩
હાગી છે રદ એક તારી, મોહનછ' , ...	૪૩
વટી ગઈ તે મહુ પાવડી, વિમારો આજ'	૧૦૦
વાદળમા વીજળી રે - ચમચમ ચમકે, વહાલમછ'	૭૭
બહાલા' મને કઈ કઈ આજે થાય... ...	૮૧
શીઆજો શણે ગંધા ને ડાનાજો ધૂળે વણો	૧૮
સખી ! માચીમા આભને દ્વાર, હિયાના ઓળા પડે	૩૧
તખી ! બહાલીડે આવી જળપાટે ને કાલના દાણુ માગ્યા ...	૪૭
હરયા આકાશ, રેલી સાલી ગોર-ગની	૧૭
હું તો નમણી સમમણીની વેલી', હાથ નઈ ચડશે મા' . .	૩૧
હુ તો વેથાઈ પણમૂરે	૪૧
હૃદયસુધા હવકાય, અધરરસ ગાગરીએ ~ ...	૫૪
હૈયાને કાડડે આસુના પૂર	૮૬

શુદ્ધિપત્રક

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૩	૨	કુંજસડી	કુંજસડી
૪	૬	સુરના	મૂરના
૬	૨	પાપપુણ્ય	પાપ પુણ્ય
૨૩	૧૨	માદી	મારી
૨૫	૧૫	લસડી	લગડી
૨૬	૯	ગદા	રહી
૪૦	૧૧	મેલોની	મેલોની
૫૧	૪	એકલી	અકેલી
૬૬	૧૭	વીધતાં	વીધતા
૭૬	૩	ચાકી	ચોપી